

DOMOLJUB

Ishaja vsak četrtek. Cena mu je
4 K na leto. (Za Nemčije 4 K, za
Ameriko in druge tuje države 6 K).
— Povsemno številke se prodajajo
— po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Špisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu
„Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva
ulica. Naročnina, reklamacije in in-
serati pa: Upravištvu „Domoljuba“,
— Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 50.

V Ljubljani, dne 12. decembra 1912.

Leto XXV.

Mi pa ostanemo ...

Iz šolskih let se spominjamo, kako nepriljubljen in splošno zaničevan je bil tisti otrok, ki je za vsako reč tožaril pri učitelju. Še grji pa je tak, ki sam ni nič boljši nego drugi in zato tožari, da bi sebe opral. Najhujši v tej vrsti je pa tisti, kateri je sam kriv, pa z zvičajno zlobnostjo svojo krivdo navali na drugega in zato, da bi sum odvrnil od sebe, vpije proti njemu. Vsa zdrava narava se upira nasproti takemu postopanju. Zdaj, ko je zašumelo v naši državi, da utegne nastati vojska, so začeli celo tisti Nemci, ki so pred nekaj leti očitno napadali našo vladarsko rodbino in po javnih shodih razširjali misel, naj se Avstrija prikloni nemškemu cesarstvu, s posebno vsiljivo predrznostjo poudarjati svojo zvestobo do avstrijske države in svoje domoljubje. Znani nemški poslanec Wolf je prav posebno mešal karte v tem oziru. Če se taki ljudje babajo s svojim domoljubjem in s svojo zvestobo, je to njihova reč, ni pa samo njihova reč, če pri tem sumničijo nas, kar delajo zdaj v najširšem obsegu.

Mi smo svede od prvega začetka z veseljem pozdravljali zmage naših bratov proti Turkom in tega veselja nam nihče ne more oslabiliti. Zavedamo se predobro, kaj pomeni, da bo odslej v tistih krajih vzhodne Evrope, kjer ni bilo do sedaj za kristjana nobene pravice, kjer se je takorekoč vsak dan prelivala nedolžna krščanska kri po turških nasilnikih, kjer je v zapuščenosti in suženstvu zdihoval ubogi bolgarski in srbski kmet pod turškim jarmom, pravica prišla do veljave in ž njo mir in ž njim dušni in telesni, vzgojni in gospodarski napredek. Nihče nam tudi ne more vzeti zavesti, da so to osvobodilno delo s svojo krvjo odkupili naši

bratje, da je vzbujena samozavest našega rodu v par tednih dosegla, česar vse velike evropske države niso mogle v desetletjih.

Neki list je prinesel nedavno to-le sliko: Na tleh sedi na rokah in nogah zvezan Macedonec, ki se niti ganiti ne more. Za njim je Turek, ki mu zabija s težkim kladivom železno ost v glavo. Poleg njega pa stoje evropski državniki in mu kličejo: »Bodi no pri miru ti ne hvaležni baraba in pomisli, kaj smo vse storili za te v zadnjih 30 letih!« Ta slika dobro razlaga, kaj je potisnilo balkanskim krščanskim narodom meč v roke. Mi smo trdno prepričani, da bi jim morala biti cela Evropa hvaležna; obenem pa tudi dobro vemo, da se bo morala politika naše države nasproti Slovincem in Hrvatom temeljito izpremeniti. In zato smo veseli. Minister za Bosno in Hercegovino, Bilinski, je popolnoma prav rekel, da bo odslej treba delati tako politiko, da bo Avstrija svoje Jugoslovane bolj pritegnila nase, nego druge države in da vsled tega ne bodo iskali drugod svojega doma.

Pravzaprav bi moral vsak Avstrijec tako misliti. Po naši sodbi je tisti največji sovražnik naše države, kateri še danes drži s Turkom in kateri še danes zagovarja misel, da naj imajo Nemci in Madjari pravico pritiskati druge narode našega cesarstva. Če bi se te misli vzdržale, bi bila to res nevarnost za našo državo. Zato pa mi Slovinci in Hrvatje danes bolj kot kdaj čutimo, da smo se vedno bojevali za tista načela, na katerih edino more uspevati močna in mirna Avstrija.

Nam se drznejo očitati nasprotstvo proti državi in klicati državno oblast proti nam, češ, da smo veleizdajalci. Zdrava pamet pravi, da je po svoji naravi Avstrijec tisti, kateri ima svoje središče v okviru avstrijske države.

Poglejmo na karto! Odkar sta Bosna in Hercegovina združeni z Avstrijo, smo vsi Hrvatje in Slovinci in razun tistih 50.000, kar jih je pod laškim kraljem, v avstrijskem cesarstvu. Vsi, ponavljamo; kje je torej naš dom, kje more biti naše središče, če ne v tem cesarstvu? Dasi smo s Srbi bratje po krvi, nas vendar od Srbov loči predvsem naša katoliška vera. Hrvatje in Slovinci smo vsi katoličani, Srbi so doma la vsi pravoslavni. Zato pač pristrčno pozdravljamo osvoboditev srbskega naroda izpod turškega jarma in želimo srečnega razvoja srbski državi. Toda Srbi nismo in nečemo biti. Svojo samostojnost kot Slovinci in Hrvatje hočemo varovati in s to samostojnostjo hočemo tudi povzdigniti moč avstrijskega cesarstva. Dne 20. oktobra so pri pomembnem sestanku naši in hrvaški poslanci izrekli to-le misel: »Mi Slovinci in Hrvatje smo svoje dolžnosti do države izvrševali, zato je pa tudi država dolžna, da jih izvršuje nasproti nam.« Ne gre samo za nas, ampak tudi za državo to, da se združimo v eno upravno skupino. Sedaj smo tako razbiti kakor noben drug narod v Evropi. Po desetih deželah in v dveh državnih polovicah in v Bosni in Hercegovini smo namreč sedaj potaknjeni in razkosani. S tem se ovira državi v škodo naš napredek, samo zato, da temložje Mažar in Nemec gospodarita nad nami. Vola narodov, vzbujena samozavest narodnega življenja je danes tako velika moč, da se ji nihče ustajljati ne more. Zavaljo same sebe se bo morala Avstrija lotiti tudi glede na nas take politike, ki bo odgovarjala naši narodni samozavesti. Mirno vračamo torej psovke, da smo izdajalci domovine, da smo nasprotniki Avstrije, tistim, kateri jih iz umazanih sebičnih namenov mečejo proti nam. Mi pa ostanemo kakor smo bili.

Vojna na Balkanu.

Dogodki na Balkanu.

PREMIJRJE SKLENJENO. — KONEC VOJNE.

Pogoji premirja.

V torek, 3. decembra, se je končala krvava igra na Balkanu. Ta dan so ob devetih zvečer podpisale Turčija, Bulgarija, Srbija in Črnogora premirje. Protokol je uredil predsednik bulgarskega sobranja, državnega zbora, in so ga podpisali vsi zastopniki udeleženi državi razen grškega. Protokol premirja obsega v glavnem sledeče točke:

1. Armade vojskujočih se držav ostanejo v svojih pozicijah. To se pravi, da bodo Bulgari ostali s svojo armado pred Čataldžo in pred trdnjavo Odrin do končnege sklepa miru.

2. Oblegane trdnjave se ne založe z živi. Ta pogoj zadeva Odrin in pa Skader. Turki do sklepa miru ne dobe nobenega živca od zunaj, dasi so Turki to hoteli na vsak način pri pogajanjih doseči.

3. Zalaganje bulgarske armade pri Čataldži z živili se vrši po Črnem morju z ladjami. Teža prevoza turške bojne ladje ne smejo zabranjevati. Vrši se pa lahko tudi mimo Odrina, kakor doslej. Vendar po morju šele deseti dan po sklepu premirja.

Pogajanja za končni m'r v Londonu. — Delegati.

Pri sklepanju premirja so določili kot kraj bodočih pogajanj za končni mir London. Angleži so sklep, da se vrši v njihovem glavnem mestu pogajanje z veseljem pozdravili. Pogajanja se začne 13. decembra, deset dni po sklepu premirja. Najbrž bodo ta pogajanja precej dolgo trpela, ker so med premaganimi in premaganci globoka nasprotja in pa, ker bodo najbrž precej sitnosti delale grške zahteve, ki se ne ve, če se skladajo z bulgarskimi.

Vse države, tudi Grška, ki ni sklenila premirja s Turki, so že določile svoje delegate, odposlance, ki bodo določili pogoje miru.

Na bulgarski strani bodo predvsem spretni politik Danev, predsednik sobranja, dalje najvišji poveljnik generalissimus Savov, Fičev, načelnik generalnega štaba, in pa londonski poslanik Makarov. Tudi Srbi so že določili delegate, med njimi generala Bojoviča. Srbski delegati so dobili navodila za pogajanja 7. decembra po sklepih ministrskega sveta. Kakor Srbija in Bulgarija določili so tudi Črnogorci in Grki svoje odposlance.

Zakaj Grki niso sklenili premirja? — Spor z Bulgari.

Premirje bi se sklenilo že veliko prej, če ne bi delali Grki intrige. Turki so namreč zahtevali, da Grki opuste blokiranje, vojaško zastraženo, z vojnimi ladjami pri Dardanelah, da bodo mogli dovažati tudi čez morje živila svoji armadi. Toda Grki, ki se obenem s Turki tudi glede nekaterih otokov niso mogli razumeti, so to odklonili. Bili so proti temu od začetka tudi Bulgari,

a so se udali, ker zelo žele miru. Končno se je premirje podpisalo brez Grkov.

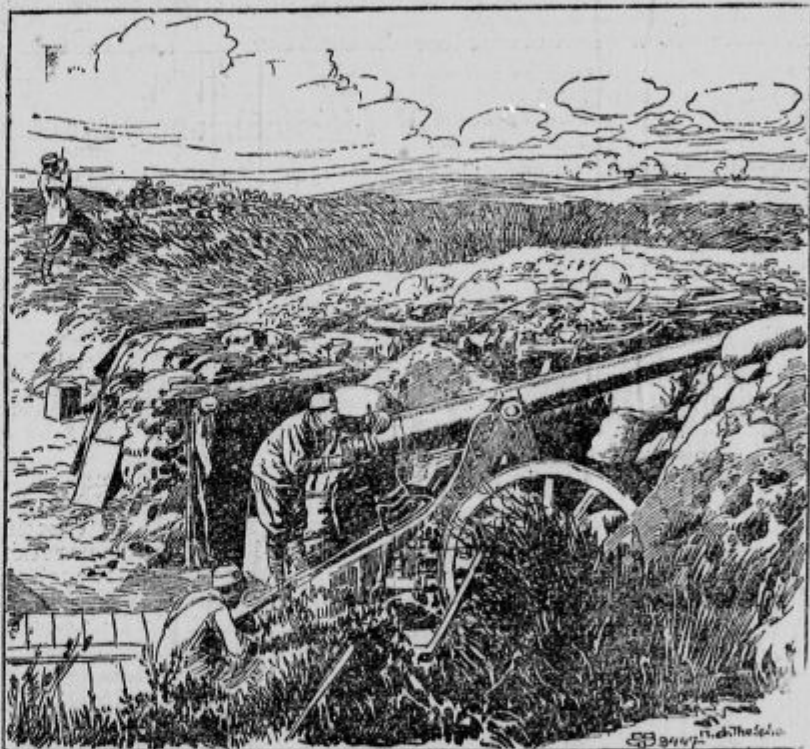
Ne ve se tedaj, ali je ta separatizem le dogovorjen med balkanskimi državami ali je res nastal spor. Verjetno je, da so Grki v sporazumu z Bulgarijo vztrajali pri blokadi. Grki namreč pravzaprav nimajo proti sebi resnejše armade in se zato tudi med sedanjim premirjem ne bodo vršili boji med Grki in Turki.

Kljub temu pa so prišle vesti, da so med Grki in Bulgari nastala resna nasprotja. Te vesti so temeljile predvsem na starem sovraštvu med Grki in Bulgari. Za sedaj pa da so sporne točke Solun in delitev Makedonije. Solun so namreč po verjetnih poročilih Grki zvičajno zasedli, ko so prej Bulgari premagali Turke in jih prisilili k udaji. Zato Bulgari zahtevajo mesto zase. Sporne točke so dalje v Makedoniji, kjer je prebivalstvo precej mešano. Tudi tu bi

htev se bodo potem vršila pogajanja. Turki bodo s svoje strani najbrž zahtevali avtonomijo Makedonije. Bulgari pa hočejo mejo proti Turčiji na črti Enos-Midija, tako da prideta v bulgarske roke Odrin in Lozengrad. Tudi Solun hočejo Bulgari na vsak način zase. Črnogorci dobe najbrž Skader in morda tudi Sv. Ivan di Medua. Srbi dobe Sandžak, severni del, in Staro Srbijo. — Težave bo delalo zlasti to, da Turki Odrina ne mislijo nikakor pustiti, češ, da je nekako sveto turško mesto radi tega, ker je bil včasih turška prestolnica.

Albanska samostojnost. — Kaj naj spada k Albaniji. — Prvo m'nistrstvo.

Vprašanje o Albaniji bi tudi prišlo v dogovorih za mir zelo v poštev. Toliko kot gotovo je sedaj, da za enkrat dobe Albanci samostojnost. Avstrija in Italija sta za to, upirala se pa tudi ne bo več balkanska zve-

Črnogorski oblegovalni topovi pred Tarabošem.

Grki radi več, kakor zaslužijo. — Druge vesti pa zopet trdijo, da je govor o resnem sporu le turška želja.

Avtonomija Makedonije.

Prijatelji Turčije so te dni naenkrat vrgli v svet novico, da mora postati Makedonija na vsak način samostojna. Sovražniki Slovanov se namreč boje, da bi dobili Bulgari prevelik del. Avtonomijo, samostojnost, si mislijo tako, da bi ostala dežela pod sultanovo nadoblastjo. — Nekateri listi pišejo, da bi to celo Bulgarom ugajalo, ker bi čez leta na ta način cela padla v njih roke. Seveda to ni prav nič verjetno.

Kaj zahtevajo Bulgari pri pogajanjih? — Težave.

Splošna zahteva balkanskih držav bo, da se Turčija odpove vsaki nadoblasti v vseh zasedenih krajih. Na podlagi teh za-

za. Toda pojem, kaj spada k Albaniji, je čisto nedoločen. Veliko Albancev namreč živi v Stari Srbiji, mnogo jih je v Makedoniji. Ali naj se sedaj vse to priklupi novi samostojni Albaniji. Nemški listi pišejo, naj se vsa Stara Srbija da Albancem, samo da Srbi ne bi ničesar dobili. Težava je dalje v tem, da tudi prav med Albanci biva na stotisoče Slovanov in Grkov. Ali naj bodo vsi ti pod Albanci? Vprašanje, kako določiti mejo proti Albaniji, bo dalo diplomatom mnogo truda.

Sedaj so dobili Albanci prvo ministrstvo, ki sestoji iz mohamedancev, katoličanov in pravoslavnikov. Ministrski predsednik je Ismail Kemal beg, ki ima tudi zunanje stvari, podpredsednik pa je katoliški duhovnik Bacciori. Vsega vkup sta dva katoličana, trije pravoslavni in pet mohamedancev.

Ustavljene sovražnosti.

Kakor hitro je bilo premirje podpisano, bile so brž ustavljene vse sovražnosti. Bulgari so brž izdali povelja armadam pred Odrinom in pred Čataldžo, in Srbi so tudi brž odnehali od svojih prodiranj. Turki in bulgarski poveljniki so določili na skupnem posvetovanju, kje je nevtralni prostor, kamor ne sme nobeden izmed sovražnikov, ne da bi prekršil premirje. — Tudi Črnogorci so nehali s sovražnostmi pred Skadrom.

Kako dolgo je trajala vojna? — Pregled zmag.

Vojna med Turčijo in balkansko zvezo je trajala malo manj kakor dva meseca. Dne 8. oktobra so izročili Črnogorci zadnjo noto Turčiji, nakar so se začeli boji. Trajala pa je vojna do 3. decembra. Vsega skupaj torej 56 dni.

Uspehi so bili nepričakovani. Ne Srbi ne Bulgari niso mislili, da se jim posreči tako zdrobiti turško silo. Bulgari so porazili popolnoma Turke pri Lozengradu, obkolili so Odrin, razbili turško armado pri Lüle Burgasu in vrgli ostanke pred Čataldžo. Na zapadu so Bulgari zasedli vzhodni del Makedonije do Veleša, potem levo od reke Vardar prišli do Soluna, kamor so tudi marširali. Osvojili so dalje vse kraje med Solunom in Dimotiko.

Srbi so v kratkem času razkropili turško zapadno armado pri Kumanovem, pri Prilepu in Bitolju. Zavzeli so Sandžak in celo staro Srbijo. Prodrli so tudi daleč v Albanijo. Tudi Črnogorci so sicer izvršili svojo nalogo dobro, ustavil pa jih je Skander. — Grki so imeli najmanj bojev, a se še niso niso ravno najbolj obnesli.

DRUGE VESTI Z BALKANA.

Kako se je vršilo prvo posvetovanje med Turki in Bulgari?

Prvi sestanek se je vršil v vasi Plaja. Bil je določen ta kraj na črti, ki se je določila kot nevtralna. Prvi so bili na mestu Bulgari, predsednik Danev in generala Savov in Fičev. Ob 1. uri popoldne so pričakovali Turkov. Bulgarska kavalarija jim je šla nasproti. Prišli so z belo zastavico. Spremljani od pol eskadrona vojakov s sulicami. Ko so srečali bulgarsko kavalarijo, srečali prvič, ne da bi se udarili, so se Bulgari in Turki pozdravili. Nato so peljali Bulgari Turke v vas k posvetovanju. Tu jih je zopet pozdravila bulgarska konjenica, nato pa so jih sprejeli bulgarski odposlanci. Peljali so jih v neko leseno hišo, kjer se je vršil prvi pogovor. Ta pogovor je trajal tri četrt ure. — To je bilo ponižanje za turške poveljnike, da so morali priti in priznati, da so premagani.

Zgodovinski voz.

Nadaljnja pogajanja za premirje so se vršila na železniški progi pri Čataldži v za to pripravljenem vozu. Sedaj je bulgarski car Ferdinand izrazil željo, da bi ta znameniti voz, v katerem se je podpisalo to veljavno premirje, dobil v svoje roke. Turki veliki vezir Kiamil paša je odredil, da se ta voz tudi res podari caru Ferdinandu.

Zadnji boji. — Črnogorci pred Skadrom.

Črnogorci so se pripravljali na zadnji boj pred Skadrom. Po dolgem obotavljanju so se odločili, da ga skušajo vzeti, naj stane tudi še toliko človeških žrtev. Do tega napada pa ni več prišlo. Premirje se je prej sklenilo. Prišlo pa je še tisti dan pred sklepom premirja do hude bitke z izpadlimi Turki. Ti so se z veliko silo navalili na oblegovalce in jih hoteli na eni točki vreči popolnoma nazaj. Le z veliko težavo so se Črnogorci vzdržali. Sam kralj Nikita, ki poveljuje četam, je prišel v nevarnost, ker se je preveč izpostavil ognju iz turških pušk.

Bramba Skadra.

Bramba Skadra je izvrstna. Poveljnik Hasan Ali Riza bej kaže veliko vojaško izobraženost in velik pogum. Razni črnogorski pogreški so mu dali priliko, da je mesto dobro utrdil z novimi utrdbami. Nekaj starih utrdb je popravil in se v vsakem oziru preskrbel za obrambo. Z dobro pripravljenimi izpadi neprestano nadleguje Črnogorce. Edini on je, ki je rešil čast turškega orožja.

Srbski ranjenci.

Izgube v sedanji vojni so bile silno velike. Natančnih števil se še sedaj večinoma

Princ Danilo črnogorski.

ma ne ve; zlasti Bulgari pametno zakrivajo svoje izgube. Srbi poročajo sedaj, da leži v Srbiji 10.000 ranjencev. Vsi ranjenci, ki odidejo iz bolnišnice, dobe novo obleko.

Grki pred Valono.

Grki, ki niso podpisali premirja, nadaljujejo s svojimi vojnimi operacijami. Dne 4. decembra so bombardirali neutrjeno albansko mesto Valono. Ena krogla se je razpočila med laškim in avstrijskim konzulatom. Poveljnik grške topničarke je rekel, da ima nalogo mesto blokirati. Avstrija in Italija sta radi tega grškega koraka nastopili v Atenah, ker sta obe za samostojnost Albanije.

Političen pregled

MEDNARODNI POLOŽAJ.

Avstrijsko-srbsko razmerje.

Dr. Šusteršič o položaju.

Sedaj, ko je končana krvava vojna na Balkanu, stopilo bo predvsem raz-

merje med Avstrijo in Srbijo na dnevni red. Srbija namreč zahteva še vedno del Albanije, ki bi ji služil kot pot do Adrije, kjer hoče imeti svoje pristanišče. Avstrija pa radi svojih državnih koristi noče pustiti Srbom ob Adriji samostojnega pristanišča. Dasi je bilo razmerje med Srbijo in Avstrijo že zelo napeto, vendar je največje upanje, da se ohrani mir. Srbi namreč izjavljajo, da bodo skrajno miroljubni in da store vse, da se izognejo resnemu konfliktu. Na avstrijski strani pa vemo, da je vlada, diplomacija in predvsem cesar odločno za mir. Soglasje kali le nemško časopisje, ki hujska, in pa Rusija, ki proti Avstriji pripravlja svojo armado.

Na mir je tembolj upati, ker Srbija nima ob Adriji takih svojih koristi, da bi se brez samostojnega pristanišča ne mogla razvijati. Dr. Šusteršič izjavlja o tem vprašanju tako-le: Srbija ima ob Adriji le trgovinske interese, koristi. To trgovinsko pot pa bo dobila. Da, dobi jo lahko po čisto srbskem ozemlju, če se zadovolji s črnogorskim pristaniščem. Zato pa tudi ni nobene verjetnosti, da bi moglo priti do vojne med Srbi in Avstrijo. Če pa bi Srbija bila kar se ne zgodi, če se neha rusko hujskanje — tako nespametna, da bi se spustila v boj z nami, zadela bi vsa krivda njo. Dr. Šusteršič končno želi, da bi balkanski narodi v miru uživali sadove prelite krvi.

Rumunija in Avstrija. Izjave pl. Conrada. Danev.

Naš cesar je poslal te dni, ko je bila mednarodna napetost največja, generala Konrada pl. Hötendorfa, avstrijskega nadzornika armade, da je nesel rumunskemu kralju Karolu v Bukarešt cesarjevo pismo. Pomenil se je ob tej priliki tudi o razmerju Rumunije do drugih držav. Rumunija je namreč doslej živela v najlepšem prijateljstvu z Avstrijo. Sedaj pa so ji Rusi začeli delati obljube, če se jim približa. Conrad je izjavil proti časnikarjem, da je položaj tak, da se gotovo doseže sporazumljenje. Glede Rumunije je mnenja, da lahko zaupa politiki svojega kralja, ki goji prijateljstvo do Avstrije. Rekel je tudi, da bo vedno Avstrija stala Rumuniji v njenih zahtevah ob strani.

Sovražniki balkanskih narodov so vrgli v svet, da zahteva Rumunija, da dobi odškodnino za to, ker se je v vojni s Turki držala mirno. Bulgari naj bi ji odstopili nekaj dežele Dobrudže zato, ker jim Rumuni niso padli v hrbet. So to le sklepanja časnikarjev, ki imajo deloma svojo podlago v tem, da se je mudil Danev, bulgarski politik, v Bukareštu te dni. Toda najbrž je Danev Rumunijo le povabil, naj se pridruži balkanski zvezi.

Nemški kancler o mednarodnem položaju.

Največje važnosti so v takih položajih, kakor je sedanji mednarodni, izjave zunanjih ministrov v raznih državnih zborih. Pošlancem povedo ministri precej o položaju, a v zelo previdni obliki, da ne izdajo, kar še ni za v javnost. — Izjava nemškega kanclerja je važna zlasti radi nemškega

razmerja do Avstrije. V glavnem je kanceler povdaril tole: Velevlasti vse delajo za mir in se med seboj dogovarjajo, kako rešiti balkansko krizo. Nemci so pripravljeni Avstrijo v nekaterih točkah podpirati in če bi Avstrija bila od dveh strani napadena, ji tudi z orožjem pomagajo. Nemci hočejo ohraniti črno balkanskih držav prijateljsko razmerje.

Francoski zunanji minister tudi govoril o položaju.

Govor ministrskega predsednika in zunanega francoskega ministra Poankareja je zanimiv posebno zato, ker kaže, da je upanje, da se vojna nevarnost kmalu odpravi, upravičeno. Minister dokazuje, da se države tripelentente, Francoska, Anglija in Ruska, zelo prizadevajo za mir in hočejo, da se vse sporne točke skupno po dogovoru rešijo. Dogovorili so se že, da nobena velevlad na Balkanu ne teži za osvojitvijo kakega dela zemlje in pa da nobena velevlad ne bo postopala na svojo roko.

DRŽAVNI ZBOR.

Nove vojaške predloge.

Kaj ponuja in zahteva vlada.

Podobne zakone, kakor jih nove predloge, ki smo jih že zadnjič omenili, žele, imamo v Avstriji že nekatere. Že po zakonu iz leta 1880 je zakon, ki določa podpore rodbinam za slučaj vojne. Ta in drugi podobni pa so se izkazali za nezadostne. Zato je sedaj vlada prišla z novimi na dan.

Prva predloga določa podpore ženi, otrokom ali bratom, sestram, staršem rezervistov, če gre oče, mož ali brat v vojno in bi imela družina veliko škodo. Podpora je za živež in stanovanje in traja ves čas službe v vojni, brez ozira na to, če dobiva družina še kako drugo podporo. Ta predlog je le pozdravljati.

Drugi predlog pa vzbuja mnoge resne pomisleke. Določa namreč služnosti ali dajatve v slučaju popolne ali delne mobilizacije. Vlada tu zahteva, da bi morali črnovojniki opravljati potrebna vojaška dela, n. pr. pri trdnjavah, če se ne bi dobilo prostovoljnih delavcev. Za črnovojnike se ta dolžnost raztegne od 42. do 50. leta. Za vsa ta dela, ki jih vsak mora izvrševati, pa dobi plačano. Plačo pa določuje komisija iz častnikov in uradnikov. Oproščeni so slabotnejši in osebe v javni službi. Samostojni kmetje in obrtniki bi se smeli porabiti za razna dela le v skrajni sili in v domačem kraju. Delavci, ki ostanejo v službah, ne smejo štrajkati in če spadajo med črnovojnike, pridejo pred vojaško sodišče. — Te odredbe so le za skrajne slučaje. Drugače pa ljudje v domačem kraju tako vse store za vojake, če je vojska. — Dalje določa ta predlog tudi, da sme vojaška oblast porabljati vse telefone, brzojave, pota, železnice, dalje poslopja in vozove, če je potreba, ampak vedno proti odškodnini.

Tretji predlog hoče izpopolniti zakon iz leta 1873. Določa ta predlog, da morajo posestniki prepustiti svojo živino za vprego. Odškodnina bo večja kakor doslej. Vojaška uprava mora že v mirnem času pregledati, koliko je kje vprežne živine in vozov dobiti v slučaju vojske.

Vojaške predloge in stranke. Ultimatum.

Vojaške predloge se bodo brez prvega branja odkazale brambenemu odseku, da se o njih posvetuje. Tudi pravniški odsek se je razgovarjal o predlogi, če ne nasprotuje mednarodnemu pravu. — Vlada je hotela na vsak način, da se zakon takoj reši. Toda zakon ima toliko trdih določil, da so se ustavile tudi stranke takoimenovane vladne večine. Hotela je večina, da se vsaj več kot za eno leto ne sklene ta zakon. Toda vlada se je tu hotela pokazati neizprosno. Zagrozila je, da državni zbor odgodi, če se zakon ne sklene. S tem je hotela prestrašiti druge poslance, ki se boje za svoje plače, ki jih vsak dan dobivajo v državnem zboru. Večinske stranke bi se najbrž tudi čisto udale, toda češki radikali so zagrozili z obstrukcijo. Vlada je odnehala. Prej je zatrjevala, da se mora zakon sprejeti cel, do zadnje pike neizpremenjen, ker ga je ogrski državni zbor že sprejel. Sedaj pa je začela v nekaterih točkah precej odjenjavati in se bo dalo nekatere stroge določbe urediti. Posebno se bo poskrbelo, da se te določbe ne bodo izvrševale razun če pride do vojne. — Pripomniti je tu, da je ta postava le za tiste dežele huda, kjer bi se vršila vojna, drugih ne zadene toliko.

Razprava v brambenem odseku. Dr. Žitnik.

V brambenem odseku, kjer se vrši razprava glede novincev za leto 1913, je postala razprava posebno vroča, ko so Nemci očitali Jugoslovanom, da smo radi prijateljstva do balkanskih Slovanov izdajalci Avstrije. Dr. Žitnik jim je odgovoril in povdaril, kako smo bili ravno Slovenci in Hrvatje vedno Avstriji zvesti. Povedal pa je Nemcem tudi, da nam nimajo oni narekovati naših čustev ljubezni ali sovraštva do drugih narodov, ker tudi mi Nemcem ne očitamo izdajstva, dasi vedno gledajo na srečno Nemčijo.

Banka za gospodarske zadrage.

Že dalje časa je bila na dnevnem redu predloga, s katero bi država ustanovila banko za gospodarske in pridobitne zadrage. Država bi založila 6 milijonov, za desetkrat toliko pa bi prevzela varščino. To bi bila velika pomoč kmetom in obrtnikom ravno sedaj, ko pridejo tako težko do denarja. Imenoma slovensko-hrvaškega kluba je dr. Laginja predlagal, naj to pride v razpravo pred razpravo o uradniški službeni pragmatiki, ki še sedaj ni rešena. Toda stranke večine so to odklonile in tako zopet pokopale ta koristni predlog. Dr. Korosec jim je zato povedal precej krepkih, posebno Poljakom in Rusinom, ki so glasovali proti, dasi vlada v njih domovini največje pomanjkanje denarja.

Zakon proti kuži pri živini.

V razpravi je predlog, naj bi se kužne bolezni pri živini ne štele kot kužne bolezni, radi katerih se morajo včasih meje zapirati. Poslanec Povše je proti predlogu in dokazuje, koliko milijonov škode je ta bolezen že povzročila. Dalje zahteva govornik, naj se dopove vladnim organom, da blagohotno postopajo v tem oziru s kmeti.

Tudi odškodnine za škodo vsled te bolezni naj bi se uredile in pomnožile.

Mala finančna reforma.

Finančnemu odseku je poročevalec dr. Steinwender predložil takoimenovani mali finančni načrt, ki naj bi zvišal dohodke državi. Tudi dežele naj bi dobile svoj delež. Zlasti naj bi država s tem dobila denar za ureditev službene pragmatike. — Po novem davku bodo udarjeni žganjarji, ker bi se žganjarina precej zvišala, in pa tisti, ki imajo nad 10.000 K dohodkov.

LISTEK

Salomonovi rudniki.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M.
(Dalje.)

V sredi se je nahajala svetilka, spodaj blesketajoči dragulji, mi pa smo stali okoli bledeh obrazov in srepo gledali drug drugega, kakor da bi bili zarotniki, namenjeni izvršiti zločin, in ne najsrečnejši ljudje na zemlji, kakor smo mislili.

»Hi! Hi! Hi!« je nadaljevala Gagul za nami, ko je frotela semintja kakor netopir. »Tamkaj so svitli kameni, ki jih tako ljubite, beli možje, toliko kolikor jih poželite; vzemite jih, igrajte se z njimi, jejte jih, hi! hi! hi! pijte jih, ha! ha! ha!«

Jesti in piti dijamente zdelo se nam je nekaj tako smešnega, da sem se začel na vse grlo smejati in temu zgledu so sledili ostali, ne da bi vedeli zakaj. In tamkaj smo stali in se na vso moč smejali nad dragulji, ki so bili naši, ki so bili najdeni za nas pred tisoč in tisoč leti in nakopičeni za nas po Salomonovem davno mrtvem nadzorniku, čegar ime je bilo morda zapisano na obledelem vosku, ki se je držal pokrovov pri skrinjah. Salomon jih ni nikdar dobil, niti David, niti da Silvestra, niti nihče drugi. Mi smo jih dobili; tam pred nami je bilo dijamentov v vrednosti na milijone in milijone in zlata in slonove kosti v vrednosti na tisoče in desetisoče; in vse je samo čakalo, da je odnesemo.

»Odprite ostale skrinje, beli možje,« se je drla Gagul, »tam jih je gotovo še več! Vzemite jih, kolikor se vam vzljubi, beli možje!«

Na te besede smo začeli odkrivati kamenite pokrove tudi na ostalih skrinjah in smo najprvo ne brez čustva onečastjenja — vlomili pečate, ki so jih držali.

Hura! Bile so tudi polne, polne do vrha! Vsaj druga je bila; nobeden zloben da Silvestra ni napolnil kozjita mehov iz nje. Kar se tiče tretje skrinje, je bila samo eno četrtino polna, toda kameni v nji so bili izbrani. Nekateri izmed največjih so bili, kakor smo mogli opaziti s tem, da smo jih držali

proti luči, nekoliko rumeni, barvasti, kakor pravijo v Kimberleju.

Cesar pa nismo videli, je bil pogled strašne zlobe, s katerim nas je gledala stara Gagul, ko se je plazila kakor kača iz zakladnice in po hodniku proti skrivnostnim vratom.

× × ×

Čuj! krik za krikom se razlega po obokani poti. To je Fulatin glas!

»Oj, Bugvan! Pomagaj! Pomagaj! Skala pada!«

»Izpusti dekle, sicer —«

»Pomagajte! Pomagajte! Z nožem me je!«

Stekli smo po hodniku in luč svetilnice nam je razkrila strašen prizor. Skalnata vrata so se počasi zapirala; komaj tri čevlje so še od tal. Blizu njih se borita Fulata in Gagul. Rdeča

Bil jo pogled strašne zlobe, s katerim nas je gledala stara Gagul, ko se je plazila kakor kača iz zakladnice...

kri teče po tleh, toda pogumno dekle še vedno drži staro coprnico, ki se bojuje kakor divja mačka. Oj, sedaj je prosta! Fulata pade in Gagul se vrže na tla, da se kakor kača splazi skozi odprtino pod zapirajočim se kamenom. Že je spodaj — oj Bog! Prepozno! Prepozno! Kamen jo je zagrabil in ona kriči v smrtnem obupu. Doli, doli, nizko prihaja, vseh njenih trideset ton, ki počasi pritiskajo njeno staro telo k tlom. Krik za krikom, kakor ga nikdar nismo čuli, potem zategnjeno grozno hreščanje, in vrata so bila zaprta, ravno ko smo mi po hodniku prihiteli do njih.

Vse se je zgodilo v nekoliko sekundah.

Nato smo se obrnili k Fulati. Uboga deklica je bila zadeta v telo, in videl sem, da ne bo dolgo živela.

»Oj, Bugvan, umiram!« je vzdihnila.

»Splazila se je venkaj — Gagul; nisem je videla — slabo mi je bilo — in vrata so začela padati; nato je prišla nazaj in gledala po poti — videla sem jo prihajati skozi počasi padajoča vrata, zgrabila sem jo in držala, a ona me je z nožem in jaz umiram, Bugvan.«

»Uboga deklica! Uboga deklica!« je tarna Tomič.

»Bugvan,« je rekla čez nekaj časa, »ali je Makumazan tukaj? Temno prihaja, ne morem videti.«

»Tukaj sem, Fulata.«

»Makumazan, bodi za trenutek moj jezik, prosim te, kajti Bugvan me ne more razumeti, in predno odidem na drugi svet — bi rada spregovorila nekoliko besedi.«

»Govori, Fulata, vse storim.«

»Povej mojemu gospodu Bugvanu, da — da ga ljubim in da rada umrjem, ker vem, da on ne more deliti svojega življenja s tako, kakor sem jaz: kajti sonce se ne more združiti s temo, niti beli s črnim.«

»Povej mu, da sem čutila včasih, kakor da bi bila ptica v njegovih prsih, ki je hotela odleteti tja in peti tam. Celo sedaj, četudi ne morem vzdigniti svoje roke in me začenja mraziti, ne čutim, da bi mi srce umiralo; tako polno je ljubezni, da bi mogla živeti tisoč let in bi še ostala mlada. Povej mu, da ga na onem svetu morebiti vidim na zvezdah — preiskati hočem vse, četudi morebiti ostanem še vedno črna in bode on — še vedno bel! Povej mu — ne, Makumazan, nič drugega, — oj, primi me krepkeje, Bugvan, ne morem čuti tvojih rok — oh! oh!«

»Umrli je — umrli je!« je rekel Tomič žalostno in solze so mu tekale po njegovem obrazu.

»Ni se vam treba tako žalostiti radi tega,« je rekel Sergij.

»Kaj?« je dejal Tomič, »kako mislite to?«

»Mislim, da se ji boste tudi vi kmalu pridružili. Človek, ali ne vidite, da smo živi zakopani!«

(Dalje prih.)

Leto 1812.

(Doživljaji francoskega vojaka.)

(Dalje.)

Nezvestina se je zgrudila na tla. Hotel sem jo dvigniti, da jo prenesem na varno, a moja ranjena roka mi tega ni pustila. K sreči je prišel mimo vojak, ki je iskal svojega konja. Ko vidi nezvestno žensko in moje brezuspešno upiranje, stopi bliže, zadene kakor otroka malo marketenderico in jo odnese proti malemu gozdiču, kjer se je nahajalo obvezovališče. Šele tam se je zbudila iz nezavesti.

Zdravnik vojaškega štaba ji je na mestu odrezal palec, meni pa odstranil iz rane kroglo, nakar sem se takoj bolje počutil.

Kmalu potem, ko je moj rojak, pisal se je Dumont in je bil desetak pri voltizerjih 61. polka, končal svojo povest, smo zopet odrinili. Prosil sem ga še, naj me v Moskvi enkrat obišče, če bomo ostali tam kaj dalje časa; a nikoli več ga nisem videl od tega dne niti kaj slišal o njem. Bitka ob Moskvi dne 7. septembra 1812. me je bila torej oropala vseh dvanajstih znancev iz mojega rojstnega mesta, s katerimi smo se še nekaj dni prej tako imenitno imeli v taboru pri Vitebsku.

3. POGLAVJE.

V Moskvi. Moskva goril

Ko smo proti peti uri popoldne stopili iz velikanskega gozda na plano, smo nedaleč pred nami zagledali neko višino. V dobri pol uri smo bili poleg nje. Sprednji oddelki, ki so bili že dospeli na vrh, so nam dajali razna znamenja in kričali: »Moskva! Moskva!« — Da, v resnici, tu pred nami je končno ležalo mesto, kjer smo upali dobiti počitka od vseh naporov, kajti brez kakih posebnih odmorov smo bili prehodili okrog 5000 kilometrov, to je približno 1000 ur hoda.

Bil je to lep poletni dan, in kupole in stolpi in pozlačene palače, vse se je svetilo v opoldanskem solncu. Videl sem že Pariz, Berlin, Varšavo, Dunaj in Madrid, a nobeno izmed teh glavnih mest ni v meni vzbudilo takih občutkov kakor ravno Moskva. Kakor pred bajno prikaznijo smo stali tu in zrla na mesto.

V tem trenutku je bilo pozabljeno vse trpljenje, vse nevarnosti, napori in beda, naša srca je polnila le ena misel: »Naposled vendar pri cilju, vendar v Moskvi, kjer bomo na toplem prezimovali in se dobro imeli.«

Ko smo s takimi in podobnimi čustvi v prsih gledali mesto, je došlo povelje, obleči paradno obleko. Jaz sem se ta dan s 15 možmi nahajal pri prednjih stražah, obenem pa mi je bilo izročeno v varstvo tudi več ruskih častnikov, ujetih v bitki pri Moskvi. Med njimi se je nahajal tudi ruski pop, najbrž vojaški duhovnik, ki je zelo dobro govoril francoski in bil, kakor se je videlo, s svojo usodo prav malo zadovoljen. Ko smo prišli na višino, so se vsi obrnili proti mestu in se večkrat prekrizali. To počenjanje se mi je zdelo neumljivo, zato poprosim popa, naj mi pojasni vzrok, čemu se priklanjajo in križajo. »Veste«, mi odvrne ta, »gora, na kateri stojimo, se imenuje »gora zveličanja«, in vsak pošten Moskvčan se prikloni in prekriza, kakor hitro zagleda mesto.«

Kmalu potem smo se spustili po griču navzdol in v pičli pol uri prispeli do mestnih vrat. Cesar s svojim spremstvom je bil že tam. Ustavili smo se po kratkem premoru pride iz mesta maršal Duroc v spremstvu nekaterih francosko govorečih meščanov, katerim je stavil cesar razna vprašanja. Nato je maršal poročal Veličanstvu, da se nahaja v Kremu številna oborožena družba, ki obstoji baje večinoma iz samih

zločincev, ki so bili izpuščeni iz zaporov. Ti so obstreljevali konjico kralja Murata in se kljub ponovnemu povelju branili, odpreti vrata. »Vsi ti zlikovci so pijani in brez pameti,« je končal maršal svoje poročilo.

»Torej odprite vrata s topovi in kaznujte divjo sodrgo!« je odgovoril kratko cesar.

To se je bilo med tem že zgodilo; kralju Muratu je bila potrpežljivost pošla. Dva strela iz topa sta zadostovala, in druhal se je razkropila in naredila konjikom prosto pot, da so mogli biti vedno za petami ruskim zadnjim stražam.

Ropotanje vseh bobnov je bilo znamenje za vhod v mesto. Bilo je ob treh

popoldne. Z godbo na čelu so korakale čete skozi vrata.

Ko smo bili v predmestju prehodili nekaj streljajev, smo že videli več onih lopovov, ki so bili pregnani iz Kremna, laziti okrog po mestu. Imeli so divje obraze in bili oboroženi s puškami, sulicami in vilami. Na mostu, ki loči predmestje od mesta, nam pride nasproti tak malopridnež, ki se je skrival do sedaj pod mostom. Grdoba je nosil suknjič iz ovčje kože in okrog ledij usnjat pas; dolgi, sivi lasje so mu padali preko ramen, gosta, bela brada pa mu je segala skoraj do pasu. Oborožen je bil s trizobnimi vilami. V tej svoji opravi jo je mahal naravnost proti majorju tamburjev, kakor da bi njega pr-

vege nameraval nasaditi na svoje vile. In res, z vso silo je zamahnil z vilami, in majorju se je posrečilo, da se je mogel še o pravem času ogniti, hudobnežu izviti orožje in ga s krepko brcjo pahnil v vodo, odkoder je bil ravnokar prilezel. Videli smo ga, kako se je še par krat prikazal iz vode, nato pa je mahoma izginil.

Prikazalo se je še več takih, ki so nosili orožje. Nekateri so poskušali streljati na nas, drugi so nas mirno gledali od strani. Mi smo jim pobrali orožje in jih zopet zapodili. Ko smo prišli preko mostu, smo dospeli v lepo, veliko ulico, a bili smo razočarani, ko nismo videli niti enega živega bitja. (Dalje sledi.)

RAZGLED PO DOMOVINI

Premalo paznosti so nekateri naši naročniki posvetili zadnjim našim opominom in prošnjam na tem mestu. Opozarjali smo jih, naj na srednji del položenice napišejo natančno svoj pravilni naslov, pod katerim prejema časopis, ter naj se po »Domoljubovih« položnicah pošilja s a m o naročnina za ta časopis, a še vedno se dobe naročniki, ki nočejo ustreči tej naši prošnji in nam s tem izredno otežujejo redno delo. Opozarjamo torej tem potom vnovič na ti dve točki s pripomnjo, da uprava lista ne more prevzeti nobene obveznosti za one pošiljatelj, ki bi se jej pošiljale drugače, kot tu navedeno.

P. n. skupne odjemalce »Domoljuba« prosimo še enkrat, naj čimprej, zanesljivo pa do Božiča uredijo račune za naš list, ker drugače bi morali list s prvo številko v januarju ustaviti.

Deželna podpora. Deželni odbor kranjski je v svoji zadnji seji dovolil 2000 kron podpore za stavkujoče delavstvo v Vevčah, ki se nahaja v skrajni revščini, ter dal s tem najlepši vzgled zastopstvom in zavodom v deželi. Somišljeniki, bodi vam ta čin deželnega odbora v bodrilo! Darcve sprejema tajništvo S. L. S. v Ljubljani.

Župnija Vrhnika je podeljena č. g. Frančišku Hoenigman, doslej župniku na Brezovici pri Ljubljani.

Novo mašo je pel v nedeljo, dne 8. decembra v Mirnu na Goriškem č. g. Ivan Mozetič iz Mirna. Cerkveni govor je govoril vlč. g. dr. Pavlica.

Duhovska vest. Na župnijo Nemški Rut na Goriškem je bil dne 3. decembra vmeščen č. g. Josip Grilaneč, doslej župni upravitelj tam.

Za naše mlekarne. Deželni odbor kranjski je sklenil, da bo v bodoče denarno podpiral zgradbe in naprave samo za take mlekarne, ki mu bodo prej predložile v odobrenje načrt in proračun. Ta umestni sklep ima namen preprečiti predrage ter deloma nepotrebne naprave, ki so se sementertje omislile na prigovarjanje agentov dobavljajočih trvd.

Načelstvo slovenske podružnice družbe sv. Rafaela v varstvo izseljencev v Ljubljani vljudno vabi vse člane te družbe na občni zbor, ki se ima vršiti v četrtek, dne 19. decembra, ob 3. uri popoldne v Rekdelskem Domu. Želeti je, da vsak izseljeniški odsek pošlje enega zastopnika na občni zbor.

Nesreča. Nogo si je izvil g. Edvard Mežnaršič, ko je dne 2. decembra zjutraj z Otlice šel v Ajdovščino na vlak. Prepeljali so ga nazaj na Otlico. Poškodovan se je tudi na glavi.

Umrli je v Clevelandu v Ameriki Janez Zorman, organist pri hrvaški cerkvi sv. Pavla. Pokojnik je bil doma iz Velesovega pri Kranju. Leta 1883, je v Ljubljani dovršil orglarsko šolo. V Clevelandu je ustanovil pevsko društvo »Triglav«.

Vojaka povozil vlak. Celovski listi poročajo: Pri Vrhniki je vlak povozil nekega narednika, ki je ondi stražil most, in ga popolnoma zmečkal.

Strel v oči. Anton Fende, 18 let stari sin posestnice na Primskovem pri Kranju, je minuli teden zvečer pri »ofrehtu« streljal s topiči. Pri tem se je pa fant ponesrečil. Strel mu je šel v oči in obraz. Znatno poškodovanega so morali pripeljati v bolnišnico.

Nesreča v gozdu. V torek, dne 3. decembra se je v gozdu ponesrečil 20 letni mladenič Fran Kosovel iz Ravni pri Črničah na Goriškem. Ko se podirali hrast, ga je močna veja oplazila čez ledja tako hudo, da mu je zmečkala obisti in potrla kosti. Stanje uboge mladeniča je nevarno.

Smrtna nesreča s puško. 22 letni Lovrenc Debelak, hlapec pri J. Pevcu v Škovcu, občina Velika Loka, je šel v podstrešno sobico po suho meso. Ob tej priliki je snel s stene puško in jo začel basati; po nerodnosti pa se mu je puška sprožila in naboj je šel nesrečniku na desni strani v prsa, na levi strani mu je pa prišel vun. Debelak je kmalu izdihnil.

Glavni dobiček »Slovenske Straže« si je hotel prislepariti. Slepac Gregor Leban

iz Lok pri Solkanu si je s ponarejeno srečo poizkušal prislepariti glavni dobiček »Slov. Straže«, a ga je uradnik pisarne »Slov. Straže«, g. V. Cencič takoj zasrčil ter mu temeljito preprečil sleparijo. Po njegovem posredovanju so ga oddali deželnemu sodišču.

Poldrugo kilo težak krompir je pridelal Jakob Birs, posestnik na Brjah na Vipavskem. Krompir je zrastel popolnoma brez vsake gnojilve. Pripomniti pa moramo, da je bilo ravno pri istem stebelu še skoro za 4 kg krompirja. Vsega skupaj nad 5 kg krompirja samo pod enim grmom.

Nesreča na lovu. Župan v Gor. Dravogradu na Koroškem in njegov prijatelj sta bila v gorah na lovu. Naenkrat je pridrvel snežni plaz, ki je oba lovca odnesel in zasul. Doselej trupel ponesrečenih lovcev še niso dobili.

V ognju našla smrt. Te dni je zgorela v Pokošah pri Slovenski Bistrici hiša župana Podgorca. Pogrevčeva žena je našla v plamenih smrt. Požiga je osumljen posestnik Jožef Kočnik.

Igranje s puško. 15 letni Adolf Pirc iz Ravnij pri Sv. Duhu blizu Krškega je našel v kleti puško, jo nabesal in resel enajstletni sestri: »Čakaj, ustrelil te bom«. Puška se izproži in ves strel gre deklici v levo ramo. Revico so morali takoj prepeljati v krško bolnišnico.

V kolarnico je padel več metrov visoko dne 1. t. m. 16 letni posestnikov sin Jožef Rožič iz Lok pri Črnomlju. Poškodovan se je tako zelo na glavi, da je naslednji dan umrl v velikih bolečinah.

Slovenec ranjen pred Skadrom. V bojih pred Skadrom je bil ranjen slovenski akademik Lipar, ki je v črnogorski armadi kot prostovoljec. Sedaj je v bolnici v Podgorici. Lipar bode okrevaj.

Vloge pri »Ljudski posojilnici« v Ljubljani garantirane od dežele Kranjske. — Odbor »Ljudske posojilnice« v Ljubljani je sklenil pritrditi sklepom deželnega odbora zaradi deželne garancije. Obenem je sklenil odbor nakloniti iz razpoložnega zakla-

da svoto 100.000 K (stotisoč kron) v deželni zadrugi garancijski sklad. V posledici teh sklepov stoji odsej vse hranilne vloge in vloge v tekočem računu pri »Ljudski posojilnici« v Ljubljani pod deželno garancijo. Deželni odbor kranjski je objavil, da je prevzela vojvodina Kranjska to jamstvo, v razglasu z dne 6. decembra 1912, štev. 25.978, ki ga je priobčil minulo soboto v ljubljanskem dnevniku »Slovenec«. — Denar, naložen pri »Ljudski posojilnici« v Ljubljani je torej shranjen tako varno, da bolj sigurno naložen sploh nikjer biti ne more, ker je vrhu neomejenega jamstva vseh članov »Ljudske posojilnice«, katerih šteje blizu 3000, in vrhu rezervnega zaklada, ki znaša nad pol milijona kron, tudi cela kranjska dežela z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo porok za vse pri njej shranjene vloge.

Rojaka v Ameriki povozil vlak. V Brooklynu, Meserole, v Ameriki je vlak povozil Rudolfa Jurkoviča, ki je šel na delo. Vlak mu je odrezal glavo in levo roko in mu tudi drugo telo tako raztrgal, da so pljuča in srce ležala nekoliko korakov od trupla. Ponesrečeni je bil star 26 let.

Viničarski tečaj priredi kmetijska šola na Grmu za mladeniče iz vinorodnih krajev, ki se hočejo praktično izvežbati v vseh potrebnih vinogradniških in trtničnih delih. Tečaj bo trajal od 15. februarja do 31. okt. 1913. Sprejme se 8 učencev v starosti od 16 let naprej. Viničarski učenci dobijo brezplačno hrano in stanovanje, v denarju pa po 10 K na mesec. Prošnje, katerim je priložiti izpustnico ljudske šole in krstni list ali domovnico je vložiti pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija na Kranjskem) do 5. januarja 1913. — **Sadjarški tečaj** priredi kmetijska šola na Grmu za mladeniče, ki se hočejo praktično izvežbati v obrezovanju in oskrbovanju drevja, v cepljenju in gojitvi drevja v drevesnici. Tečaj bo trajal od 1. februarja do 15. maja 1913. Sprejme se pet vajencev v starosti od 16 let naprej. Sadjarški vajenci dobijo brezplačno hrano in stanovanje, v denarju pa po 10 K na mesec. Prošnje, katerim je priložiti izpustnico ljudske šole in krstni list ali domovnico, je vložiti pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija na Kranjskem) do 5. januarja 1913.

Razstava pletarskih izdelkov v prostorih Zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem na vogalu Dunajske ceste in Sodnijske ulice priredi I. gorenjska industrija za pletarstvo v Radovljici. Razstava ima predvsem namen podati sliko o domačih izdelkih, izvršenih v državnem pletarskem tečaju v Radovljici. Vsi razstavljeni izdelki bodo na prodaj in se bodo jemala tudi naročila na pletarske izdelke. Želeti je, da bi se občinstvo zanimalo za izdelke naše obrti in obilno posetilo to razstavo. Otvorila se bo že v sredo 11. t. m. tako,

da bo imel vsakdo dovolj prilike oddati še božična naročila. Vstop je brezplačen.

Nesreča ali zloba? Dogodek s Frančiško Vodlan, ki je bila 28. novembra ustreljena pri Bunčku na Kolovcu, monda vseeno ni tako nedolžen, kakor se je domnevalo prve dni. Grašinskega gozdarja Kemperla so zaprli. Govori se, da je sam pomeril na dekleta in sprožil, da je nevarno pretel in drugo. Resnico bo pokazala obravnava.

Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani je pupilarno varen zavod, za katerega jamči 21 kmečkih občin, obrestuje hranilne vloge po 4inpol odstotka, posojila na hipoteke daje po 5 odstotkov na poljubno amortizacijo. Vložne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar ter se obrestovanje ne prekine. Svoje prostore ima v hiši Zadrugne zveze, Dunajska cesta št. 32.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6
(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat:

Zahvala.

Dne 1. novembra t. l. upepelil je požar najina poslopja. Zavarovana sva bila pri naši domači Vzemni zavarovalnici v Ljubljani. Kakor povsod tako se je tudi tukaj škoda takoj cenila in izplačala v najino popolno zadovoljnost.

Čutiva prijetno dolžnost izreči tem potom naši domači zavarovalnici za njeno kulantno postopanje iskreno zahvalo.

Dragi rojaki! Ne poslušajmo tujih agentov, ampak oklenimo se svojega domačega zavarovalnega zavoda.

Spodnje Blato, dne 1. decembra 1912.

Jožef Škrjanc, posestnik na Sp. Blatu.

+ Jožef Adamič, posestnik na Sp. Blatu po meni Jan. Fink, priča.

Gorenjske novice

g Bohinjska Bistrica. Gospodinj-skemu tečaju že primanjkuje prostora, vedno se oglašajo nove gojenke. Upamo, da se kmalu dobi za tako potrebno stvar primeren prostor. — Naša posojilnica ima na prodaj poleg jezera zelo pripravnost gostilno s 13 sobami po zelo nizki ceni. — Pri naši posojilnici se kar nič ni dvigalo, razun skrajno potrebno. — Gospodarji so silno hvaležni občinskemu odboru za tako koristen in umesten odpor proti plesu. Vsaj jim mladeniče in dekleta že tako kvarijo razni slabi tuji vplivi, sedaj naj se pa še kužijo po domačih gostilnah z raznimi plesi. Če je kje strogost umestna, je ravno tu. Naši za vse dobro in blago vneti občinski odborniki hočejo iti po tej začrtani poti naprej, dobro se zavedajo, da edino ta pot bo rešila Bohinj verskega in gospodarskega pogina. Pametni Bohinjci pa se hočemo raje zabavati s podučnim berilom ter si tako kratiti svoj prosti čas. Z zanimanjem smo začeli prebirati tudi »Zlato Dobro«. Saj smo spoznali ter se prepričali, da slabo časopisje, opojna pijača in ples, vse to je največja ovira vsakega napredka. Tako se nam obetajo boljši časi.

g Ribno pri Bledu. Prvo adventno nedeljo je imel g. deželni poslanec Jan. Piher pri nas političen shod, na katerem je poročal o delovanju deželnega zbora in odbora. Kljub zelo slabemu vremenu se je bilo zbralo nenavadno mnogo moč in mladeničev, kateri so zanimivo dve uri trajajoče poročilo g. poslanca prav pazljivo poslušali. Pojasnjeval je prav poljudno novo planinsko postavo, potem novo postavo o ograjah, katere so se kmetovalci najbolj razveslili, opozarjal na zboljšanje pašnikov, živinoreje in sadjarstva, omenjal je kmetijske in gospodinske tečaje, opisal političen položaj z ozirom na balkansko vojsko ter svaril ljudi pred vzdigovanjem hranilnih vlog in mnogo drugega. Odgovoril je na razna vprašanja, obljubil tudi, da bo skušal raznim proslcem izposlovati od deželnega odbora potrebne podpore, katerih do sedaj v Ribnem še prav nobeden ni bil deležen. Navduševal je poslušalce za branje dobrega katoliškega časopisja, posebno »Domoljuba«, ki je za ljudi na kmetih najbolj primeren list, pa tudi najbolj razširjen izmed vseh drugih slovenskih listov. Ker so možje spoznali, da poslanci S. L. S. res prav mnogo store, posebno za kmeta, katerega do zdaj ni nobeden poznal, zato so vsi navzoči z velikim navdušenjem izrazili svoje popolno zaupanje poslancem S. L. S., posebej še njenemu načelniku dr. Ivan Šusteršiču.

g Iz Gorij. Umrl je v nedeljo, dne 8. decembra Martin Pold, po domače Stari Postojnar. Ranjki je bil mož stare korenine, v vsakem oziru pošten in zgleden. Nad 40 let je bil cerkveni

ključar ter za lepoto domače cerkve posebno vnet. Zato pa je tudi vžival obče spoštovanje cele župnije. S kakim svetim strahom in obenem spoštljivostjo je vsako leto prinesel sveto olje iz dekanije. — Rekel je spomladi: še zadnjikrat sem je prinesel — tudi za-se. Zaspal je mirno v Gospodu na praznik Matere božje, katero je vse življenje otroško ljubil in častil. Na grobu so mu zapeli cerkveni peveci zadnji pozdrav v slovo.

g Bob. Srednja vas. Minuli teden smo pokopali najstarejšo ženo iz naše doline, Mino Logar izpod Studora. Spomladi bi bila čakala 92 let. Na odru je ležala v svoji starodavni narodni noši in bila tudi v nji pokopana. Bila je zelo verna ženica. Blag ji spomin! — Sobotnega »Slovenca« bo odslej v »Kmetijskem društvu« vedno dovolj na razpolago. »Slovenec« prinaša, kar je splošno priznano, o vseh zadevah najbolj točno poročila. Pridno ga berite! Ščebotna številka ima tudi »Teden-ski pregled« vseh važnejših dogodkov. — Pojasniti moramo, da občinski odbor nima prav nič opraviti z naklado, ki se pobira tudi od žganja za domačo rabo, ker je to deželni zakon. — Pač pa moramo govoriti odkrito besedo o neki drugi stvari! Povsod po naši domovini napovedujejo pametni ljudje boj alkoholu, predvsem špiritu. Tudi pri nas — ne bodimo slepi — je tak boj nad vse potreben. Zato naidločnejše obsojamo, da se izreka občinski odbor za nove koncesije za žganjetoče. Ali je to v soglasju z načeli S. L. S., na podlagi katerih je izvoljen? Boj špiritu na vsej črti! — Mirovno sodišče se je izvolilo tudi pri nas že pred kakim pol letom. Žal, da še ne posluje, ampak ljudje nosijo še vedno za malenkostne tožbe denar v Radovljico. Upamo, da naš glas ne bo zastonj! Mi si želimo napredka! — »Domoljubove« naročnike prosimo, da poravnajo naročnino za preteklo leto, kateri še tega niso storili. Vsem naročnikom želimo vesele praznike in srečno novo leto ter jih prosimo, naj ostanejo tudi v prihodnje zvesti »Domoljubu«, pa naj mu dobe še novih prijateljev! »Domoljub« bo tudi v prihodnje posvečeval domačim razmeram posebno pozornost!

g Može pri Smledniku. Neka živahnost je zadnji čas zavladala v naši sicer bolj malo znani vasi; naročnikov dobrih črtnicov se je v per letih nabralo res hvelno, prav leno število. Pred dobrimi meseci smo si celo ustanovili prepotrebno »Kmetijsko društvo«; ima že tudi precej učov, toda upamo, da se nam v kratkem pridružijo še sosednje, bližnje vasi. Strojne ram je naročila naša vzorna »Gospodarska Zveza«; sicer še niso v teku, kajti dobili smo jih pretekli teden, toda mislimo, da bodo delali vsem povolji. Koliko delavnih moči nam še nadomeste; sitnosti in pta ob ustanovitvi so pa že davno pozabljene. Nezaupnost, katere se mogoče koga vleče od društva, na stran z njo, vse se kmalu izpremeni v zanimanje in veselje.

g Moravče. Daveč na žganje je bila naša občina. Kakor vsaka reč,

posebno pa vsaka dobra stvar, ima tudi ta mnogo nasprotnikov. A kje so nasprotniki? Največ jih je med žganjarji. Kdo pa so to? To so vsi tisti, ki ne plačujejo do zdaj nobenega davka, ko pa obnemorejo, jih mora pa občina živeti. Prav je torej, da tudi ti vedo, kaj se pravi davke plačevati, ne pa, da bi bili obremenjeni samo posestniki. Drugi nasprotniki so šnopsarije, kjer se popije največ strupa. Zakaj se ti jeze, ne vemo. Najbolj pametni so pa tisti, ki so sklenili, da ga ne bodo več pili. Število teh ni še znano, ponosna bo pa občina na te, ker čim več jih bo, tem manj jih bo občina imela enkrat preživljati. »Za delavce ga moram imeti,« pravi zopet drugi. Toda, kakor ste jih dozdaj navadili na šnops, navadite jih letos na tolkovec, katerega je letos vsak precej pridelal, in imel bo res prave delavce, ne pa brljave lenuhe. Na Nemškem ima kmetijski delavec kos kruha in mesa ali surovega masla, pa naredi eden toliko, kot pri nas trije, ki ljubijo šnops, pa oba, posestnik in delavec lahko shajata.

g Hraše pri Smledniku. V zadnji številki »Domoljuba« je bil dopis iz Smlednika, ki da misli, kakor da bi bilo županstvo Smlednik iz lastnega nagiba dalo napraviti krajevne table s slovensko-nemškim napisom; dopisnik gotovo ni daleč in bi se bil prav lahko prepričal, da županstvo vsled odloka c. kr. okrajnega glavarstva št. 14.591 drugače postopati ni smelo. Pot čez Brezovec pa spada v drugo občino. —

Dolenjske novice

d Krka. Poštni nabiralnik je dobila vas Koren, ki spada v faro Krko, a pod pošto Zagradec. Kdor torej piše kakor pismo v to vas, naj ga ne naslovi na pošto Krka, ampak Zagradec.

d Šmartno pri Litiji. V nedeljo, na praznik Matere božje, sta bila poročena v tukajšnji dekanijski cerkvi g. Ludovik Jutraž, c. kr. davčni oficijal v Metliki, in gospi Leopoldina Hotschewar, sorodnica ugledne šmartinske rodbine Wakonigg. Želimo obilo sreče. — Dne 17. t. m. ob 10. uri se bo vršila pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Litiji volitev enega člana in enega namestnika za okrajni šolski svet litijski, in sicer od strani občinskih starešinsev litijskega sodnega okraja, dne 4. januarja 1913 pa bodo volili učitelji litijskega okraja svoja dva zastopnika in dva namestnika za okrajni šolski svet. — Štiri vagone Thomesove žindre je preskrbela tukajšnja hranilnica in posojilnica svojim članom letošnjo jesen. Kdor bi jo morebiti še želel dobiti, naj se v kratkem zglaš pri posojilnici, da jo je mogoče v kratkem naročiti.

d Litja. Novo kanalizacijo dobi naš trg, kar je zelo potrebno. — Delo v predilnici, ki se je zadnji čas nekoliko omejilo, se je jelo zopet v polnem obsegu izvrševati.

d Litija. Za prevzete zgradbe nove občinske ceste Gradiške Laze—Gradišče, ki je trasirana na 2224 m, se bo vršila v nedeljo, 15. t. m., popoldne ob 2. uri zmanjševalna dražba na l'cu mesta v Grad. Lazih. Pogoj se zvedo v občinski pisarni v Litiji. Reflektanti-strokovnjaki se vabijo.

d Litija. Vsled novega zakona o šolskem nadzorstvu se vrši v torek, 17. t. m., ob 10. uri pri litijskem glavarstvu volitev enega člana in enega namestnika kot zastopnika občin v okrajni šolski svet od strani županov in svetovalcev litijskega sodnega okraja. Gg. župani in svetovalci se vabijo, da se radi enotnosti volitve zanesljivo zglaš v občinski pisarni v Litiji isti dan ob 9. uri. Časna dolžnost velevala, da se volitve vsi zanesljivo udeležite.

d Polšnik. Državna podpora 2094 K je dovoljena za novo župno cerkev Lurške Matere božje na posredovanje g. državnega poslanca Povšeta, kateremu se cerkveno predstojništvo najpleje zahvaljuje.

d Iz Škofelice. Naj mi je dovoljeno, da zinem o silni agitaciji, ki je zdaj ob občinskih volitvah šmarijskih, besedo tudi jaz, ki poznam liberalne agitatorje in gledam njihovo delovanje iz bližine. Oče vse agitacije je Javornik, mesar in bivši gostilničar v Laniščih. — Kaj ne, kako lepo je bilo, ko si pred dobrim letom »špilal« zastopnika liberalne stranke pri občinskih volitvah! Kako z veseljem se spominjaš kandidate Tribučeve, ko si prisegal, da dr. Šusteršič ni nič proti njemu in morejo vsi samo Tribuča voliti, ako hočejo srečni biti. Samo to je čudno, da si sedaj vse to pozabil in nočeš o tem nič vedeti. Prepričal bi rad ves svet, da si pristen pristaš S. L. S. Lotil si se celo dr. Šusteršiča samega o njegovih zaupnikih. Drugod bi takega človeka pomedli, pri nas pa se znajdejo ljudje, ki njegovim lažem verujejo, zanj agitirajo, pa mislijo, da so najboljši kristjani in bodo dobili za to še odpuške. — Keine, dobro bi bilo, da bi tudi dekan govoril besedo zate, a pozabil si, da si obljubil opustiti svojo agitacijo, pa si takrat na bolj agitiral s svojimi liberalnimi tovariši, ko si bil to obljubil. »S farjem proč iz občinskega odbora!«, si pridigal svojim vernim, »farjem« pa si se hlinil, da si njihov pristaš. Vidiš, Lojze, to je grdo. In tudi Šmarci bodo enkrat spoznali, da si jih grdo ukanil, ako bodo tudi zdaj glasovali zate. Vsak je svoje sreče kovač, pravi pregovor in tudi ti bodeš svoje usode sam kriv. Ne smeš pa misliti, da so vsi ljudje tako neumni, kakor ti misliš. — Srečo pa vendar ima ta Javornikov Lojze. Tik državne ceste postavil je zid in »cestni šribar« ni ugovarjal, akoravno je proti drugim strankam odločen in strog. Najbrž je tega mnenja, da je za Javornika druga mera, nego za druge ljudi. Pred postavo pa smo vendar vsi enaki. In zakaj Javornik vse to dela? Rad bi imel gostilniško koncesijo. Ko bi enkrat sedel na gorkem, potem bi točil rujno vince in govil liberalni šport. Vsi št. Jurijci, Žalci in Grosupeličanje pa mu bodo hvalježni, ker razun dobre kapljice dobili bodo pri Javorniku tudi liberalni evangelij, ki jih bode izveličal za časa volitev. Šmarijci, le volite njega in njegovo stranko. Dosegli bode vse, kar želite, s pomočjo Javornikovo. Liberalizem, ki zdaj cvete, bode rodil svoj sad v podobi sladke rebule in pristnih kranjskih klobas. Le korajžo!

Vremena bodo Šmarcem se zjasnila, Njim lepše zvezde, kakor zdaj si'ale.
d Loški potok. Prošnjo za podporo je vložila občina za vas Travniki, ki je bil letos zlasti vsled povodnji zelo oškodovan.

Zgnjil je ves krompir in prešičja krma; samo škoda na krompirju se je pri posamnikih cenila na 6000 K. Glavarstvo je pa odgovorilo, da za podporo niso dani vsi pogoji. Kakšni pogoji naj bi bili, tega zanimivi akt ne pove. Travniki trpe veliko škodo skoro vsako leto vsled povodnji. Poplavljen je celo polje in po večkrat nastopi voda, pod katero gnijejo sadeži, in doslej se je že večkrat cenilo, pa nikoli nič dalo podpore. Pričakovali smo vsaj letos nekaj, a se je zapela ista pesem. Občina in poslanci so storili svojo dolžnost, a glavarstvo ne uvidi potrebe, četudi je zelo vidna.

d Iz Semiča. Na dan sv. Barbare, patronice vseh delavcev z razstrelnimi snovmi, so priredili »železničarji« veliko slovesnost, kakršne Belakrajina ni še videla. Začela se je s posvečenjem nove krasne zastave s podobno sv. Barbare na eni strani in z znakom rudarskih delavcev na drugi strani z napisom: Nastavnici in delavci Semiškega Prodora. Iz farne cerkve so nesli posvečeno zastavo v tunel. Tako je bil ves tunel postavljen pod varstvo sv. Barbare. Odtod je prikorakalo mnogoštevilno delavstvo z zastavo in godbo, ki jo je brezplačno dala na razpolago Metlika, pred farno cerkev, kjer se je sprevedu pridružil domači župnik. Nato je korakalo moštvo pred pisarno podjetja, kjer so se pridružili inženirji, potem ob veselih koračnicah godbe in slovenskih ter hrvaških pesmi čez hrib na severno stran predora, na Preloge. Tukaj so mine pokale tako, da se je zemlja kar tresla, ko so prikorakali pred oltar sv. Barbare, ki je bil pod zelenim smrekovjem napravljen na prostem pred tunelom v tej ameriški in zdaj največji tvorniški vasi na Kranjskem. Slovesno sveto mašo je daroval mil. g. prošt novomeški Elbert, prisostvovalo je pa poleg številnega domačega ljudstva vse delavstvo in uradništvo od obeh strani predora z gosp. nadinspektorjem Opitzem in njegovo soprogo na čelu, ki sta oba od začetka stavbe pri vsaki priliki kazala svojo globoko pobožnost. Pri povzdigovanju, pri blagoslovu in molitvi k sv. Barbari za uspeh dela v tunelu je počilo okrog 300 min (čez 200 kg dinamita); navzoči so ob tej grozoviti godbi, ki se še komaj pri Odrinu tako čuje, imeli priliko okušati, kako težko in nevarno je tako delo. Po maši je zaigrala godba cesarsko himno, nato se je začela skupna pojedina, ki jo je uradništvu in delavstvu v najobilnejši meri pripravilo podjetje. Zvečer pa je akordant na južni strani predora, velik praktikus v svoji stroki, Hrvat g. Javor, pogostil svoje delavstvo in obilne znanke iz Semiča prav po grofovsko. Cela slovesnost, ki se je

vršila ob najboljšem vremenu, je izkazala veliko disciplino delavstva, harmonijo vodstva podjetja med seboj in z delavstvom in splošni ponos na svoj stan in svoje delo. Bog naj jim vse poplača in sv. Barbara!

Notranjske novice

n Žiri. Mirovno razsodišče (posredovalni urad) je pričelo poslovati pri nas preteklo nedeljo. Stranki, ki sta otvorili »mirovna pogajanja«, ste se pobotali, občinska blagajna je dobila 5 kron, pa ni bilo treba ne pota v Idrijo, ne drugih stroškov, niti ni nastalo kako sovraštvo, kar se tako rado zgodi, kadar v pravdi koga »zašijejo«. Pogledajte, da gre tudi brez advokatov! Čast našim poslancem, ki so tak zakon napravili! — Idrijski dopisnik je zadnjič pohvalil naše občinske može, da so liberalnemu vitezcu Premerštajnu pri dolskih volitvah v krajni šolski svet štrečno zmešali. O je, česa se vse Žirovci ne domislijo! Le potolaženi bodite, gospod vitez! Gotovo se pridemo, pa ne samo volit, ampak pripravite lepo tudi kronce, da nam boste zadnjo pot plačali. Na svidenje!

n Studano pri Potojnih. Na naših podružnicah v Belskem, v Gorenjah in v Strmci smo letos prenovili oltarje. Delo je izvršil kipar iz Cirknice pri Raketu. g. Francišek Bečaj. Iz starega napraviti novo je težko. Še težje kot narediti popolno novo. Ali tudi v tem se je izkazal kipar kot mojstra. Če je tako okusno prenovil starino, kako lepo mora biti novo delo iz njegovih rok. Ljudje so zelo zadovoljni in se čuje le splošna pohvala. V Strmci je preslikal tudi cerkev; tudi to delo se mu je zelo posrečilo. Cene so primerno nizke. Za vsa taka in podobna dela ga moramo vsem čč. duhovnijskim predstojništvom kar najbolje priporočati. V Belskem in v Gorenjah so domačini večinoma sami prispevali za stroške. Nekaj so zbrali možje, nekaj žene, nekaj fantje in dekleta: vsak je imel svoj del. Bog naj jim prav obilno povrne! Pri tej priliki smo napravili tudi primerno cerkveno slovesnost: bolj slovesno cerkveno petje in še večernice popoldan. Slavnost sta povzdignila tudi dva duhovna tovariša gg. dr. Ivan Andolšek, prefekt v Terezijanišču na Dunaju in Ant. Albrecht, novomašnik iz Orehka. Bog povrni obema njuno prijaznost. Vsaka vas ima svojo podružnico; največja vas Bukovo pa nič. Nameravamo napraviti tudi

tu novo cerkev. Bojimo se stroškov, pa pogum velja. Če so mogli tam in tu, zakaj ne bi mogli še mi? Ne obupati!

n Iz Budanj pri Vipavi. Dne 1. decembra se je pričel v tukajšnji župniji obhajati sveti misijon. Prišli so trije čč. gospodje misijonarji iz Ljubljane, kateri so imeli zelo lepe, poučljive in ganljive misijonske pridige, katerih pridig se je naše dobro in pobožno ljudstvo vedno v velikem številu udeleževalo in sploh se je vsa pobožnost vršila v najlepšem redu in zadovoljnosti. — Bog daj mnogo takih častitih misijonarjev!

Društveni vestnik

NAPOVEDANE PRIREDITVE:

Katol. slovensko izobraževalno društvo v Hrušici priredi to nedeljo, dne 15. decembra t. l., pri g. županu Korbarju predavanje, ki so zadnjo nedeljo ni vršilo. Pridite vsi!

Reče pri Škofji Loki. Dekliška Marijina družba priredi v nedeljo, dne 15. decembra, ob pol treh popoldne v proslavo lěstoletnice zmage krščanstva nad poganstvom žaloigro v petih dejanjih »Vestalka«. K obilni udeležbi vljudno vabi domače in sosedne prijatelje Mar. družbo odbor.

POROČILA O PRIREDITVAH:

Komenda. Prvi adventni teden se je začel tukaj dvamesečni živinorejski tečaj. V nedeljo, 1. decembra, je po pozdravnem nagovoru g. župnika Val. Bernika pojasnoval živinorejski inštruktor g. Fr. Kristof posamezne točke celega načrta za ta tečaj in napovedal po novem letu tudi splošna večerna predavanja po kmetijskih učiteljih. Udeležuje se tečaja 20 mladeničev iz domačih župnij in trije iz sosednjih. — Komenčani! Vidite, kako potrebna in koristna je dvorana in izobraževalno društvo! Društveniki pa morajo biti zavedni in zvesti. Naj se nihče ne obotavlja plačevati malih prispevkov za društvene namene. Dnevnika vam pa zadolženo društvo v svojo zgubo pač ne more naročati. V kratkem se zelo pomnoži knjižnica. Pazite na knjige!

Šmartno pri Litiji. Miklavžev večer v tukajšnjem »Društvu domu« se je kaj dobro obnesel. Ljudstva je bilo mnogo. Običajni gostilniški Miklavževi večeri so po društveni prireditvi izgubili precej privlačne sile.

Tržiške novice. Zadnjo nedeljo je imel skioptično predavanje g. dr. Grivec iz Ljubljane o katoliških misijonih na Balkanu. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano. Do sedaj smo nabrali za katoliške misijone 170 K, za ranjence pa 211 K. — Tudi Miklavžev večer je bil zelo dobro obiskan. Saj je bil pa tudi Miklavž silno radodaren. Zelo so otrokom ugajale skioptične slike o nezdodbi z avtomobilom in boji Indijance s slonom. — Zadnje predavanje pred Božičem in sploh letos bo prihodnji terek ob 8. uri zvečer v društvu.

Na Rovih je predaval v nedeljo, 1. decembra, gospod urednik Kalan o zdravstvenih in

Blagoslova dela

Je deležen le tisti, ki gre na delo s polno močjo in zdravjem. Kdor pa trpi n. pr. na skrinastih, protivnih bolečinah ali na posledicah kakega prehlada, ponavadi ne more vse svoje moči zastaviti za delo.

Tu se izkazuje izkušeno, dobro domače zdravilo, kakor je Fellerjev fluid z znamko »Elsafluid«.

mnogokrat kot zvest pomočnik, ustavi bolečine, krepi mišice in žilce in bi zato moral biti pri hiši. Znana pesnica in pisateljica Pavla Marija Laceron pl. Egger Schmitzhausen se je v pismu na le' narja Fellerja izrazila sledeče: »Sili me, izpovedati vam, kako neizmerno dobro mi je del Vaš po baronu Freytag dobleni fluid z znamko »Elsafluid« zoper nevalgijo v obrazu. Prejmite iz velike trume k hvale nosti obvezanih ljudi najtoplejšo zahvalo itd. Tisoč enakih izjav iz vseh krogov govori za dobro učinkujoče, zdravilno in marsikatero bolečino pomirjujoče domače zdravilo, ki je moremo naro-

čiti 12 malih, 6 podvojnih ali 2 specialni steklenici franko za 5 kron pri dvornem lekarnarju Fellerju v Stubi, Elsatrg št. 16 (Hrvatsko).

Tudi drugi Elsa-izdelek, in sicer Fellerjevo odvajalne rabarbara-kroglice z znamko »Elzakroglice«, moramo v poizkušnjo priporočati, ker odkar ga rabimo, imamo popolnoma zdrav želodec in dober tek, uravnano odvajanje in nobenih želodčnih bolečin. Tudi za ta izdelek od katerega stane 6 štukle franko 4 krone, da je dobiti pristnega, naj se naroči pri lekarnarju Fellerju v Stubi, Elsatrg št. 16 (Hrvatsko).

gospodarskih posledicah alkoholizma. Kdor pozna živo in prepričevalno besedo gospoda župnika, bo uverjen, da tudi to predavanje ne bo ostalo brez dobrega sadu pri vseh možeh in mladeničih, ki količkaj drže na svojo čast in na svoj dom. Zupljani so se udeležili predavanja prav obilno. Čast jim! Časti pa niso vredni tisti zabavljivi pijančki in ponočnjaki, ki nad predavanjem otresajo jezike. Hudo so se »postavili« tudi tisti fantje, ki so šli porogljivo mimo društvene dvorane, ko je ljudstvo vrelo k predavanju. Dostojen človek je hvaležen za vsak dober pouk, naj pride od kogarkoli. Le surovež je nehvaležen.

Loški potok. Občni zbor Dekliške zveze se je vršil preteklo nedeljo. Poročalo se je o delu v preteklem poslovnem letu: Članic je bilo 205, predavanih 10, sej 5, prireditev 3. Priredila je Miklavžev večer in kaj lepo božičnico. Oskrbela je tudi šivalni tečaj, kojega je obiskovalo več deklet in par žena. En izlet v Postojnsko jama. Predmet predavanju je bil iz zgodovine, sodobne vojne, bolniška postrežba, o gospodinjstvu i. dr. Izvolili se je nov odbor. Razvidno je iz navedenega poročila, da je društvo v polnem obsegu vršilo svojo nalogo. Zelimo istega tudi v bodočem letu. — Miklavžev večer je priredilo društvo »Tabore«. Na sporedu so bile deklaracije in pevske točke ter igra »Snežulčica«. Zlasti slednja je s svojimi kaj ljubko oblečenimi palčki vzbudila obilo zabave. Končno je nastopil Miklavž s spremstvom, kar je vzbudilo obilo veselja in strahu. Obdaril je mlado in staro po zaslužnju. Udeležba je bila najboljša. Obširna dvorana je bila docela napolnjena. Igra je premajhna. Igra »Snežulčica« se na željo ponovi.

Stara Loka. Dne 8. decembra je napravilo tukajšnje izobraževalno društvo gledališko predstavo »Dve materje«. Sicer je igra že sama na sebi krasna, toda življenje da igralca. In to se je pri naših igralcah popolnoma posrečilo. Naj omenim le Ljudmilo, ki jo je gđ. Julija Sedej popolnoma pogodila. Olgo je prevzela gđ. Mici Jugovic; dasi šele prvič na odru, je pokazala pravi ton svoje jako težke vloge. Toda kaj bi naštevati, čast in priznanje vsem igralcam in hvala za krasni vžitek od občinstva, ki se je razšlo z željo, kmalu zopet na svidenje. Se nekaj. Prosilo bi se, naj bi občinstvo ne delalo hrupa in nepotrebnih opazk med igro.

Čmernost in nevolja do dela je v mnogoterih slučajih posledica motenja v prebavi. Od narave stvarjeno, vsvoji sestavi in učinku vedno enakomerno Franc Jožef-ovo grenčico že desetletja predpisujejo merodajni profesorji in zdravniki za odstranitev zaprtja. Naravna Franc Jožef-ova grenčica učinkuje, zavžita že v malih količinah, zanesljivo in brez bolečin; v nasprotju z mnogimi drugimi prav po židovsko hvalisanimi modernimi praški ne povzroča niti razdraženja črevesne sluznice, niti škodljivih naknadnih pojavov. »Med naravnimi odvajajočimi rudninskimi vodami«, piše »Le Journal de Medicine de Paris«, je prvo mesto vsekakor brez-pogojno prisoditi Franc Jožef-ovi grenčici. — Ker krožijo v trgovini mnoge ponaredbe, zahtevajte v lekarnah, drožerijah in prodajalnah rudninskih voda ta rudninski vrelc s polnim imenom. Kjer ni na prodaj, obrnite se naravnost na ravnateljstvo razpošiljalnice Franc Jožefovih zdravilnih vrelcev v Budimpešti. 36

Dobre knjige

Vojska na Balkanu 1912. Ravnokar je izšel 3. sešitek te velezanimive knjige, o kateri pravi »Gorica« v svoji zadnji številki med drugim: »To delo se prijetno razločuje od podobnih spisov, ki navadno nimajo drugega namena, kot da spravijo občinstvu denar iz žepa. Čedne slike pojasnjujejo berilo, katero bo marsikdo vzel z veseljem v roko. Naši bratje bijejo sedaj boj proti Turčinu in kdo bi si rad približe ne ogledal tega pojava. To delo služi v ta namen prav izborno. Vsak teden izide en snopič in stane le 40 vin.« — Kdor še ni naročen, naj se prijavi naročnikom in imel bo zanimivo delo, ki ga bo čital z zanimanjem še pozna leta. Naročniki, ki bi 3. sešitka še ne bili prejeli, naj ga reklamirajo takoj na ondodni pošti.

Slovenska sv. maša v čast sv. Frančiška Serafinskega za mešani zbor, zložil Franc Gerbič, založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Part. 1 K 80 vin., glasovi po 20 vin. — To lepo mašo je gosp. skladatelj, kakor naslov pove, poklonil sv. Frančišku Serafinskemu, katerega naše ljudstvo kot ustanovitelja in zavetnika III. reda posebno goreče časti. Skladba obsega vse glavne dele sv. maše in ne potrebuje torej nobenih ulog. Gosp. Gerbič se vedno ozira pri svojih skladbah na pevske razmere, zlasti po deželi. Zato komponira priprosto, melodijozno in lahko. Melodije njegovih skladb prihajajo iz srca, in gredo k srcu. Njegove pesmi lahko vsak zbor proizvaja z užitkom brez vsakih težkoč, ljudstvu pa v veselje. Priporočamo to lepo in vendar prav lahko mašo našega velezaslužnega glasbenika vsem cerkvenim zborom, večjim in manjšim, mestnim in po deželi prav toplo. — Dobiva in naroča se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

ZA BOŽIČNO DOBO PRIPOROČAMO CERKVENIM ZBOROM SLEDEČE SKLADBE:

Hribar p. Angelik: **Adventne in božične pesmi** za mešani, deloma moški zbor. Part. 2 K 40 vin., glas po 6 vin.

Grum Anton: **Pet božičnih pesmi** za mešani zbor, soli in orgle. Part. 60 v.

Chloudowski dr. Anton: **Božične pesmi** za mešani zbor. Part. 1 K 30 vin.

Sicherl Jos.: **Božične pesmi**, Riharjevi in drugi napevi za mešani in moški zbor. Part. 1 K 20 vin., glas po 30 v.

Hladnik Ig.: **Četvero božičnih pesmi** za mešani zbor. Part. 80 vin.

Mihelčič Al.: **Božične pesmi** za mešani zbor. Part. 1 K 40 vin.

Kimovec Fr.: **Rihar renatus**; zbirka cerkvenih pesmi za mešani zbor. Part. 3 K, glasovi po 40 vin.

Leban Janko: **Zbirka cerkvenih pesmi** za mešani zbor. Part. 1 K 40 vin.

Hladnik Ig.: **Dva božična slavo-speva** za mešani zbor, soli in orgle. Part. 1 K.

Za kratek čas

SMEŠNICE.

Sam kriv. V gostilni: »Zemlja je že stara!« — Natakari: »Včeraj je bila pečena, — pa bi bili včeraj prišli!«

V šoli. Učitelj: »France, ti si nisi nič las pogladil, si ves razkuštran; ali nimate nobenega glavnika pri hiši?« — France: »Imamo ga pač, pa nima že nič zobl!«

Velikodušno. Gospa: »Prav žal mi je, da vam ne morem nič miloščine dati; molite v čast svetemu Jožefu, da v loteriji zadene, potem dobite tudi vi nekaj!«

V pasjih dneh. A.: »Kako je?« — B.: »Veliko komarjev, pa malo denarja!« — A.: »Jaz vem dober pomoček zoper oboje!« — B.: »Namreč?« — A.: »Napravi — kakor pravi pregovor — iz vsakega komarja slona in prodaj slonovo kost!«

Hudo žalovanje. Gospa baronovka tako žaluje po rajnem možu, da kadar igra na glasoviru, udarja samo na črne tipke.

Naravnost. Gost: »Gospod natakari, jaz bi rad plačal, pa — ne morem!«

Dober človek. Župnik: »Pavle, že tolikrat sem te opomnil, da nikar ne pijančvaj, pa vse bob v steno!« — Pavle (Ribničan): I, va-o g'spud župnik, birtu preteto slaba prède, in jast sem duober člouk, bi rad, de b' si anmalu opomogu!

SKRIVALNICA.

Kje je pa zopet naš kapelnik?

MOJA STARA

izkušnja me uči, da moram za nego kože rabiti le Steckerford's lijlos met s mila Bergmanna & Co., Tošni ob Lubi. Komad po 80 vin. se dobiva povsod. 443/11 12

Nedosežen je novi „Juwo“-Separator

iz najboljšega švedskega gradiva.

Zajamčeno najostrejšee posnemanje.

Posname v uri 125 litrov, Lona K 150 —

Tako cen in dober stroj se do sedaj še ni izdeloval

Cenike pošilja na zahtevo:

Josip Drol

Ljubljana

Kolizej 69

generalno zastopstvo tovarne mlekarstvih strojev (3)

Jurani in Wolfrum

Dunaj XX/2.

Bolezni prehlajenja, kakor
kašelj, katar, influenco
ublažuje in odstrani, vzbuja tek
in ki ima dobro slast

Sirolin Roche

najboljše sredstvo
zoper
bolezni pljuč.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Praga, 4. decembra: 52. 32. 5. 64. 20.
Dunaj, 7. decembra: 79. 8. 34. 24. 39.
Gradec, 7. decembra: 1. 47. 41. 62. 30.

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, 10. decembra 1912.

Deželni pridelki:	Cena	Zivina. meso	Cena
Pšenica	23 —	Ziva vaga:	
Rž	20 80	Goveda pitna:	
Ajda	22 70	elvia težna	86 —
čemen	20 10	Tveta mla	102 —
Ves	22 20	Pr. šici	127 —
Proso belo	11 —	Koširani	106 —
Proso rumeno	10 —		
Koruzna nova	21 60	Kuretnina in drugo:	
Leča	18 20	Maslo kuhano od	280 —
Grah	25 30	200 — do	
Lučeno seme	27 20	Maslo surovo od	320 —
Gršča	38 40	200 — do	192 —
Amrača detelja	100 —	Sama sveža špehi	202 —
Fizol Ribčan	31 50	Sama presajena	150 —
Fizol Prepelicar	38 —	Mast svinjska	150 —
Fizol Mandolon	10 —	Loi	98 —
Cebula	4 —	Leica 100 komadov	12 —
Čičipir	4 60	Isanci	1 65
Želje sveže	10 50	Gotubi	85 —
Želje hrislo brezsoda	100 —	Roca	3 50
R. na gorenjska	5 —	Gos	6 50
Kruh sveža	9 40		
Repi kisla brezod	30 50	Kolonijano hlago	
Brinje	80 50	na dobelo:	
Krusna	66 00	R. Rangon od	45 —
Gose suhe	850 —	K 31— do	
Suhe hru ke	40 —	Nava Santos od	300 —
Suhe češnje	52 —	K 700	82 —
Ječme	10 —	Sladkor	37 —
Želod	7 —	Vetroloj	
Smrečovi storži	5 60		
Seno	3 10		
Slama	2 90		
Stelja	2 90		

Gospodarska zveza v Ljubljani

nakupuje

fižol, krompir, proso, ajdo in druge
poljske pridelike.

Trgovcem priporočam nakup kave, riža, slad-
korja itd. Zaloge pristnih domavin ih.

Vaše zdravje si ohranite! Oslablost in
bolečine izginejo! Vaše oči, živci, mišice, kite
se okrepijo, spanec ozdravi, Vaše splošno
zdravje se zopet utrdi, ako rabite pristni Fel-
lerjev fluid z znamko „Elsa-Fluid“. Dvanajst-
rica za poizkušnjo 5 kron franko. Izdelovatelj
samo lekarnar F. V. Feller v Stubi, Elsa trg
št. 16 (Hrvatsko).

Oslovski kašelj mnogo ugodnejše
in lažje prestanete ter hitrejšje preteče,
če od začetka rabite zdravniško toplo
priporočen Thymomel Scillae
iz lekarne B. Fragnerja v Pragi. Ste-
klenice po 2 K 20 h se dobijo skoro po
vseh lekarnah, vendar pazite zelo na
ime Thymomel Scillae.

Svetovni Naravn. in bršč
brezplačno
patenti
ustan. 1903
od Patentverwertungs-Gesellschaft
Miller & Co., Berlin W. 35

Denarja ni

draginja je vedno večja. Za-
služek pa majhen. Ako ho-
čete z malim trudom **gotovo**
**10 do 20 K na dan zaslu-
žiti**, pošljite za poizkušnjo v
pismu znamko po 10 vi-
narjev in svoj natančen na-
črt na:

JOSIP BATIČ

Ilirska Bistrica, Kranjsko.

**Avtomatična
past!**

Za podgane K 4—, za miši
K 1 40, njame brez nadzori-
stva do 50 komadov v eni
noči. Na zapuste nobenega
smrada in se zopet same na-
stavi. Past za ščurke edina
te vrste, na katero so njame
na tisoče ščurkov v eni noči,
K 2 40. Povsod najb. uspeh.
Pošljite po povzetju **Franc
Humann, Dunaj, 2. Bezirk,
Aloisgasse 3/53**. Mnogo po-
hvalnih pism. Pred mnogi
vrednimi ponudbami se sva-
ri. V e. in kr. vojaških skladi-
ščah v uporabi. Telefon
23440.

Razpošiljam orožje vsake vrste

za poskušnjo za 10 dnevnih ogled.
Puskalnice: Lankaster K 20—,
Hammerless-puska K 70—, Flo-
bert K 8—, samokres K 6—,
pištola od 2 K naprej. Ilustro-
van cenik zastoni. F. DU—EK,
torarna orožj. Opočno št.
2137, ob arž. želez., Če. lo.

Išče se za dobro vpe-
ljano pošiljateljsko trgo-
vino v Hamburgu

gospodična

ali mlajši gospod za
odposiljanje in malo ko-
respondenco v slovenščini.
Ponudbe pod **H. G. 2743**
na **Rudolf Mosse, Ham-
burg.** 3844

Lahek zaslužek

na domu: že od 13. leta naprej
za osebe obojega spola. Za-
služi se lahko na dan 2 do
3 kroge brez vsakega po-
sebnega znanja. Kdor želi
pojasniti in vzorec tega dela,
naj pošlje 60 vin v znamkah,
katero se mu pa vrnejo, n-
o delo sprejme. 3660
J. Puško, Ptujsko gora p. l. Ptuj.

500 kron

Vam plačam, ako Vaši kar-
ni očes, bradav c in trde
kože tekem 3 dn. brez bo-
ležin se odpravi: moi unče-
va et korčin **Ria-mazilo**.
Cena lepku z imenstvom
pismom 1 krono. 3847

Kemény (Kaschan) I.
Poštni predal 1/101, Ogrsko.

VAJENEC

se takoj sprejme v starosti 14 let za kamnoseško
obr. L. Sušteršič, kamnosek, Glince št. 10, p. VIš
pri Ljubljani. 3781 3

MI iščemo marljivih

3704

sotrudnikov

Oddelek za srečko Češke industrijske banke.
Zastopstvo za jugoslovansko ozemlje Ljubljana.

Udova Metka Dobovišek

se priporoča kot
izdelovateljica na **pletalni stroj**.
Izvršuje površne in spodnje lopice, moderčke in
telovnike, čepice, nogavice, nove in stare se ceno
podpletujejo. — Radovljica št. 10. 3814

Zelo redka prilika za nakup! 3842

Vsled smrti svojega moža sem prisiljena od-
prodati od inventarja 75.000 parov volnenih

odej iz velblod. dlake

ki si jih dovolim ponuditi po posebno nizkih cenah.
Odeje so primerne za vsako boljšo hišo, so 190 cm
dolge, 135 cm široke; vsaka tehta 1 kg. so zelo
praktične in tople, s prav lepo borduro, in so zelo
pripravne v vsaki hiši za pokrivanje postelj in za
odejo. Od teh razpošiljam po povzetju najmanj
1 par K 6—, 2 para K 11-50. Vsak cenjeni bralec
tega inserata naj naroči brez skrbi. Z m rno vestijo
morem trditi, da bo s pošiljateljico vsak zadovoljen.
Tkalnica: Marija Bekera, vdova, Nachod, Češko.

Popolna mlekarska oprava

je napredaj, pri mlekarški zadrugi v Srednji-
vasi v Tuhijski dolini, ki se radi prostovoljne
opustitve mlekarne, za bilančno vrednost, 1700 K,
takoj proda. Pod to ceno se bode pa le oddalo na
javni dražbi, ki se bode vršila dne 31. decembra t. l.
od 10.—12. ure dopoldne v mlekarni v Srednji vasi.
3839

Likvidacijski odbor.

Za patentovane predmete

na debelo so oddati

samozastopstva

po okrajih v vseh deželah. Gospodje, ki so
dobro vpeljani v stavbinski stroki, morejo
doseči velik d hodek s prodajo našega pa-
tentna. Le plačila zmoini reflektantje naj
pošljejo svoje nemško pisane ponudbo na
tovarnarja **Aleks pl. Hohenthal, Gradec,
Humboldts-rasse 26.** 3840

OSTANKI

30 metrov za K 14—
od raznega dobrega i mo-
dernega blaga za jesen in
zimno za obilke, blazo in
predpasnike itd. Ostanki
so zajamčeno 3—9 m dolgi
in sveži. — Pošljite proti
povzetju 3708
JULIJ KANTOR, tkal-
nica, Baby pri Nachodu
ČEŠKO.
Vzorec ostankov se ne
razpošiljaajo.

Takoj gotov denar!!!

s prevzetjem neke
razpošiljalnice.
6000 mark letnih do-
hodkov event. več,
trajna in dobra ek-
sistencija. Za vsakega
primeru, naj stanuje
v mestu ali na deželi.
Reklama nanašestros-
ke. Kapital, znanje
itd. se ne zahteva. Po-
jasnila dobijo zastonj
samo poštene in mar-
ljive osebe pod
Postlagerkarte
Nr. 79, Cöln 10. 3825

V vsaki družini,
kjer se radi dobra godba,
se morajo nahajati tudi
domače orgle
(amerikanski harmonij).
Lep glas, Kra-n. opremi.
Cena od 46 mark naprej.
Ilustrirani cenik zastoni.

Aloys Mayer
kr. dvorni založnik,
Fulda.

(Cena z notnim zvezkom
obsegajočin 325 komad-
ov le 35 mark, s katero
zamoro igrati na harmo-
niji vsak takoj četvero-
glasno in brez znanja se-
kirje. 3804 19

2 darili

dobi vsak
odjemalec 5 kg zavoja
žitne kave
za K 4— franko
zastonj
pri trvdki

Josip Stumpf

i v rna žitne kave
Schocken, Češko

Pri odjema 5 zavojev
en zavoj 2 tne ka-
zastonj. 3599

Primerna božična darila.

Naznanilo.

Radi preobložene zaloge se bode razprodajalo od danes naprej

6000

najboljših švicarskih ur kakor tudi srebrnina, zlatnina, briljanti in šivalni stroji pod tovarniško ceno.

Nihče naj ne zamudi te redke prilike!

Srebrne ure od K 7— naprej. Za obilen obisk se priporoča trdka

Fr. Čuden

v Ljubljani, Prešernova ulica.

3746

Primerna božična darila.

Tehnična pisarna

Stavbeno podjetje

Valentin Accetto

zapriseženi sodni izvedenec

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 8

se priporoča za napravo vseh v stavbeno stroko spadajočih naravnih in del ter kot obilastveno koorescijsomirana zasebna

posredovalnica za nakup in prodajo posestev in zemljišč. Posredba vestna in točna. 3424

Mlečne juhe, kaše, kruh, kakes, sadje in mleko so jedila, s katerimi pripravimo nežne, slabotne otroke do močnega razvika. Meso in sestavljena jedila nimajo za otroški organizem tiste vrednosti, kaktera se jim pripisuje.

Naj se daje otrokom vsaki dan pudinge, pripravljene iz dr. Oetker-jevega puding praška po 12 vin., mleka, sladkorja in sadnega soka ali sadja, dalje pečenjake in močnate jedi z dr. Oetker-jevim pečilnim praškom in ugoden uspeh bo presenetljiv. Dr. Oetker-jevi preparati se povsod dobe z receptno knjižico. Berilo pošlje tudi naravnost zastoj in poštne prosto

Dr. H. Oetker, Baden-Wien.

Pazite na to, da dobite prave dr. Oetker-jeve izdelke.

3012

popolne obleke

vsebujejo moji 40 metrov dolgi ostanki za 20 K. in sicer: 1 moderna obleka iz rasevine ali lustra, 1 praktična obleka za hišna opravila in 1 krasna poletna obleka. Ostali ostanki se lahko porabijo za predpasnike, bluze itd.

Razpošilja se po povzetju.

Prvovratna tovarniška razpošiljalnica

Josip Frankenstein, Jaromer 91, Češko.

Od ostankov se ne pošilja vzorci.

Od vseh drugih predmetov vzorce za željo franko. Vzorce se morajo vrniti.

1 kg sivoga skubljenega K 2—, boljsega K 3-40, pol belelega prima K 375, belelega K 4—, 100% mehkega puha K 1—, prvo rstnega K 7—, 8— in 9 00. Sivoga puha K 6—, 7—, belega finega K 10—, prsnega puha K 12—, od pet kg naprej franko. 2420

Dovršene napolnjene postelje

iz gostega, trpežnega, rudenega modrega ali belega iniet (mankin); blaga i pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 zglaivnicama, vsaka cm 80 cm dolga, 60 cm široka, zadostno napolnjena z novim sivim, puhastim in terpežnim postelnim perjem K 16—, s polpuhom K 20—, s puh perjem K 24—. Posamezne pernice K 10—, 12—, 14—, 16—. Posamezne vzglavnice K 3—, 3 50, 4 —. Pernice 800x140 cm velike K 13—, 17—, 18—, 20—. Vzglavnice 90x70 cm velike K 4 30, 5 —, 5 50. Sood. pernice iz najboljšega gradla za postelje 180x110 cm velike K 13— in 15—, razpošilja od 10 K naprej franko proti povzetju ali predplačilo.

Maks Berger Dešenica št. a/235 Češki les.

Nikak riziko, ker se zamenjava dovolj ali denar vrne. Bogati ilustr. cenik: vsena postelnega blaga zastoj.

Najcenejši nakup

sukna, ženskega blaga, najboljših šifonov, cvilha razne vrste odev in prtov itd. si vsakdo nabavi, kdor se obrne na domačo manufakturno trgovino

I. Kostevc, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.

Vzorce pošljem poštne prosto. 3579

Družinski kinematograf

obenem tudi

3707

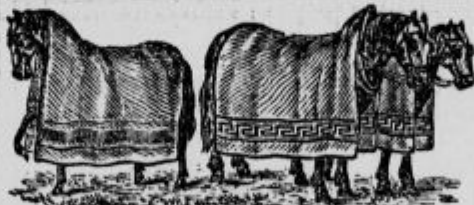
Laterna magica

33 cm visok, s 6. traki slik (filma) in 12 podobami na steklo za Laterno magico s ca 120 različnimi slikami, petrolejna svetilka, reflektor in navodilo K 8 25 kompl. v kartonu večji aparat z barvanimi slikami s najkrajšim objektom K 14 50.

S ten kinematografom se daje uprizoriti na steno razni življenjski dogodki, ki jih rado gleda staro in mlado. Mehaničen je natančen in enostaven, da ga vsak otrok z lahkoto razume. Razpošilja proti povzetju

J. H. Rabinowicz

Dunaj, VII., Lindengasse 2/D. L.

Združene tovarne za volnino prodajajo letos zopet izključno po meni 4000 komadov takozvanih

voiaških kocev za konje

za ceno le K 4 40 komad in K 8 60 za par (6 parov franko na dom) naravnost na lastnike konj. Ti debeli, trajno trpežni koči so topli kot kožuovina, temnosivi, okoli 150/200 cm veliki, torej lahko pokrijejo celega konja. Razločno pisana naročila, ki se izvršujejo le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na

STEINER-jevo komisijisko razpošiljalnico

združenih tovarn za koce

Dunaj II, Taborstrasse 27 G.

Ceniki na željo zastoj in franko. — Za neugaja-joče se zavežem vrniti naprej poslani denar. Mnogostevilna priznanja in naročila so došla od kobilarne v Radavcu, Komornu in Brody-ju, župnika Kolarja Tutz-u, dr. Vračuna, odvetnika v Varasdu, posestnika Weidbergerja Illosva, Grünwaldta, Zorkovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Dobrostanj, Rosenauerja Zg. Moldava, Hahlsaa Manken-dorf, Schenka Gerlsdorf, lastnika umetnega mlina, 3435 Fohringerja in dr. (1)

Ne stane prav nič!

Zastoj razpošiljam povsod vzorce suknega blaga, blaga za obleke, blaga za bluze, perlinega blaga, modnega barhanta, platnega blaga, oksforda, blaga za postelje, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma voj nakup lahko dosežete po zelo ugodni prečnosti. KARL WORSCHKE, Maribor ob Dravi, Herrengasse 10. 2740

Zvončke za božično drevesce zastoj!

dam pri nakupu paketa za božično drevesce.

Steklen nakit za božično drevesce, izbran, popolna oprema za malo drevesce obstoječa iz 123 kosov, samo K 2 50.

Krasna izbira

obstoječa iz 186 kosov K 2 40.

Reklama izbira

190 krasnih komadov samo K 4 60, 225 krasnih komadov obstoječih iz ponarejenega a. a. a. steklenih kroglic, steklenih konic, ledenih kep, svetnih venecov, zvezdic, koskov, čarobnih svečic, zlatih nitk itd. K 5 90.

Krasna izbira

samo steklen nakit obstoječ iz 190 steklenih kroglic in reflektov, ponarejenega sad a. zrakoplovov s svilenimi opredeljenih, krasno delo samo K 10—.

Velikanska krasna izbira najtinejša delo nedosegljivo v kakovosti in krasoti 430 komadov samo K 15—. Srebrne čarobne svečice, naredijo česa jih priže krasen dež zvezdic, 13 kosov z navojilom 18 v, 3 kartoni (36 sveč vsebujejo) 50 v, 6 kartonov (72 sveč) 9 vin., 12 kartonov (144 sveč vsebujejo) K 1 70.

Vsaki naročbi, ki je čez 8 K se priloži zastoj božičnega eddelka J. H. Rabinowicz

Pošilja po povzetju ali če se denar pošlje naprej od

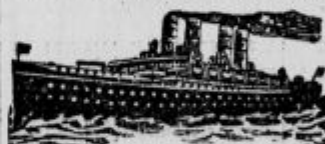
božičnega eddelka J. H. Rabinowicz

Dunaj, VII., Lindengasse 2/D. L. 3707

V Ameriko!

V Ameriko!

Cunard-Line.

Velik, krasen par-

nik na dva viana

„Franconia“

18.000 reg. ton, dolg 188 m in širok 23 m prispe v Reko 19. decembra 1912 in odpluje dne 21. decembra v Mesino, Palermo, Neapel in New York. Pojasnila in vozne karte se dobe: Dunaj, Kärntnerstrasse 4, Trst, via Ghega 8, pri vseh agenturah v provincijalnih mestih, v vseh potovalnih pisarnah in Thomas Cook & Sohn, Lloydovih agenturah in agenturah „Dalmatia.“ 3998.

Cena za III. razred iz Trsta v New York 180 K in še 20 K osebnega davka.

Najboljša češka trvdka.

Ceno posteljino perje

1 kg sivoga, dosegga, skubljenega 2 K; boljsega 2 K 30; prima polbelelega 2 K 80; belelega 4 K; belega puha 5 K 11; 1 kg izredno finega, anežabnega, skubljenega 6 K 40; 4 K; 1 kg puha 6 K; 7 K; belega puha 10 K; najtinejši prani puhi 12 K. — Pri 5 K se pošlje franko.

Dovršene napolnjene postelje

iz zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega manking-bлага, i pernica 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 bla-zi-nama, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjene z novim, sivim, zelo trpežnim, puhastim postelnim perjem 16 K; s polpuhom 2 K; s puhom 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, 18 K, 20 K, 22 K, 24 K; pernice 24 cm dolge, 140 cm široke, 4 K 13, 14 K 20, 17 K 8, 21 K; bla-zi-ne 90 cm dolge, 70 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodeje per-nice iz močnega, posastega gradla 18 cm dolge, 110 cm široke, 12 K 80, 14 K 60. Pošilja proti povzetju od K 1. višje franko. Zamenjava dovoljena, za nepopolno denar nazaj.

Cenik zastoj in franko. 2261

S. BENISCH, v Dešenici štev. 71, Češko.

najboljši teski Izvori
Kričnanska trdnja.

Dobro in ceno posteljino perje

JOSIP BLAHUT DEŠENICE

1 kg novega, sivnega, skupljenega posteljinega perja 2 K, boljsega K 2-40, polbelega K 2-8, belega K 4, boljsega K 6, snežnobelega za gospodo K 8, puha, sivlega K 6, 7, in 8, puha belega K 10, prsnega puha K 12, cesarskega puha K 14, od 5 kg naprej franko.

Dovršene postelje iz gostega rdečega, modrega, rumenega ali belega nankinga blaga, lpernica, okoli 180-120 cm velika z dvema zglatnicama vsaka na 80-60 cm velika, zadostno napolnjena z novim sivim trpežnim perjem K 16, s polpuhom K 20, s puhom K 24, pernica sama K 12, 14 in 16, Zglavnica sama K 3, 350 in K 4, pernica ca 180x140 cm velike K 15, 18 in K 21, vzglavnice ca 90-70 cm velike 4-50 5 in K 5-50, spodnja pernica ca 180-116 cm velika K 13, 15 in K 18. Otročje postelje, postelje preobleke, platnene rjuhe, flanelaste odeje, koltr modroci itd. najceneje razpoložljiva po povzetju, od 10 K naprej franko.

Josip Blahut, Dešenice 35 (Češni les).

Za neugajajoče zamenja ali denar nazaj. Zahtevajte ilustrovan cenik zastoni in franko

Zimski barhenti!

Kdor rabi dobro in prisnaburo, barhento, flanelo za srajce in drugo perilo, lanene in bombažaste kana ase, cedire, platno, inlot, brisače, rjuhe, zimsko blago za damo in gospodo, žop, robce in drugo tkanino, naj se obrne na kričnansko trdnjo.

Jaroslav Marek, ročna tkalnica štev. 45.

v Bistrem pri Novem mestu ob Met. (Češko).

DR. GABR. HOČEVAR

zdravnik na Bledu

se je povrnil in začne ordinirati dne 10. t. m.

3810

Vzorec se pošilja zastoni in poštino prosto. V zalogi imam tudi veliko množino ostankov zimskega barhenta, flanelo, katanasa itd., in razpoložim v zavojih po 40 m za 18 K, prve vrste za 20 K, finejšo vrsto za 25 K tranko po povzetju. Od ostankov se vzorec ne pošilja. Srajce za gospodo iz flanelo ali cedirja 1 komad K 180, 2-20, 2-60, 3, in 4. Pri odjema 6 kom. srajce jih pošljem franko. Pri naročilih zadošča navedba širine vratu. Doplačje se slovensko.

Najceneje

novi gibljive brzoparilnike

vse vrste slamoreznice in vse druge poljedelske stroje ter železnino ponujata

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

Ljubljana, Dunajska cesta št. 16.

549 Ne zamudite zahtevati cenik.

Usi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali nočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo, oziroma za prihodnost svojih otrok? Potem pišite „Slovenski Straži“ v Ljubljani po knjižico gosp. župnika Haaseja o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dopolnje popolnoma zastoni.

2156

1000-e

družin se oblači z izdelki iz tkalnice

SPY!

Posiljatev za poskušnjo po povzetju vsebuje 23 m kanafasa „Rekordia“ za postelje preveče radeče ali modro pisana K 10-60

23 m bele tkanine za srajce „Iris“ K 11-16 m celira za srajce „Permanent“ sortiran po 3 m samo K 8-60

Gorska tkalnice STAREK & MACHÁNE

SPY štev. 45 (Češko.)

1 tucat belih platnenih damast brisač št. 7 II 6.-

Za nepovol no denar nazaj. V ore zastoni!

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:

Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča slast do jedi, okrepi živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških spričoval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj

TRST-Barkovlje.

Ustanovljeno leta 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

4 3/4 %

Rental davek plačuje iz svojega. Zunanjam vlagateljem so za pošiljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice.

Društveno lastno premoženje znaša čez 6.00000 K. Deležnikov je bilo koncem leta 1911 3143 z 18861 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 7.355.790 K.

Načelstvo:

Predsednik: **Andrej Kalan**, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik: **Ivan Sušnik**, stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik: **Dr. Fran Dolšek**, zdravnik v Ljubljani.

Člani: **Dr. Ferdo Čekal**, stolni kanonik v Ljubljani; **dr. Jožef Grušen**, stolni kanonik v Ljubljani; **Anton Kobljar**, dekan v Kranju; **dr. Fran Papež**, odvetnik v Ljubljani; **Karol Pollak ml.**, tovarnar v Ljubljani; **B. Remec**, ravnatelj trg. kole v Ljubljani; **dr. Viljem Schweitzer**, odvetnik v Ljubljani; **Luka Smolnikar**, stolni vikar v Ljubljani; **dr. Aleš Ušeničnik**, profesor bogoslovja v Ljubljani; **Fran Verbič**, o. kr. gimn. profesor v Ljubljani; **dr. Ivan Zajc**, zdravnik in deželni odbornik v Ljubljani; **dr. Ignacij Žitnik**, stolni kanonik, drž. in dež. poslanec v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: **Anton Kržič**, o. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: **Anton Čadež**, katehet v Ljubljani; **Ivan Mlakar**, profesor v Ljubljani; **K. Graber**, o. kr. in. rač. oficijal v Ljubljani; **Avguštin Zajc**, o. kr. rač. oficijal in posestnik v Ljubljani.

Lenarni promet do 31. decembra 1911
čez 82 milijonov kron.

Lastna glavica K 704.939-27

Stanje vlog dne 31. decembra 1911
čez 22 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

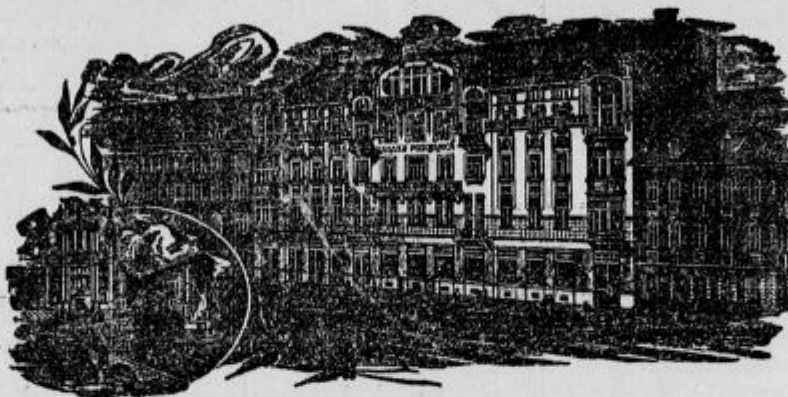
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta st. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne
vloge vsak delavnik
od 8. ure zjutraj do
1. ure popoldan ter jih
obrestuje po

4 1/2 %

brez kakšnega odbitka,
tako da prejme vložnik
od vsakih vloženih
100 kron čistih
4-50 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so
poštno-hranilne položnice
na razpolaganje. Sprejema
tudi vloge na tekoči ra-
čun ter daje svojim za-
družnikom posojila proti
vknjižbi z in brez amorti-
zacije, na osebni kredit
(proti poroštvu) in zastavi
vredn. papirjev. Menjice se
najkulant. eskomptirajo.

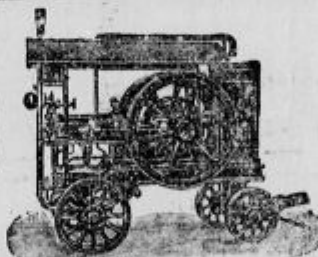
Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, državni in deželni poslanec, predsednik. Josip Šiška, stolni kanonik, podpredsednik. Odborniki:
Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. Dr. Josip Dermastia. Anton Kobi, deželni poslanec, posestnik in trgovec,
Breg p. B. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, hišni posestnik v Ljubljani.
Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik „Ljudske posojilnice“. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani.
Gregor Šilbar, župnik na Rudniku.

Motorji. Motorji na surovo olje
in z močnim pritiskom
od 10 do 20 HP.
Obratni stroški 1-1 1/2 vinarja na uro za
konjsko silo.

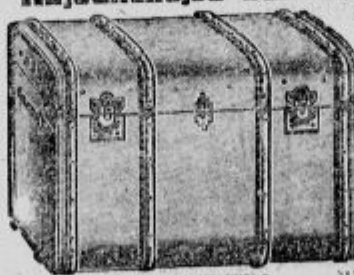
Ležeci ali stoječi motorji na
: bencin, petrolin ali bencol :
od 1-50 HP, kakor tudi lokomobili od
2-20 HP. Obratni stroški 5-6 vinarjev na
uro za konjsko silo.

L. WARCHALOWSKI

Dunaj, III., Pau usgnisse 3.
Ugodni plačilni pogoji. — Ceniki in obiski
odjemalcev zastoj.

Najodličnejše božično darilo

za ženske in moške
Kovčevi, torbice,
usni eni izdelki s
ali brez oprave.
Zevarna in specijalna zaloga
Jos. Winkler &
sinovi, Dunaj, I.,
Himmelpfortg. 7.
Vistorevni cenik
zastoj in franko.
Tehna odposiljatev

Tovarna štedilnik v H. Kröseus, Wejs, Zg. Avstrijsko.

Po dobroti in kakovosti nepre-
nosljiv železni, emajlirani, por-
celanasti štedilniki kakor tudi iz
majolike za gospodinjstvo, otele,
restavracije id. Načrti za ku-
pinje na paro, plinove štedilnike,
irške peči za trajno kurjavo. Do-
biro se v vsaki železni trgovini,
kjer ne, se pošiljajo naravnost.

Zahtevajte
Izvirne Krö-
seus - šte-
dilnike in z-
vrnite slabše
izdelke 3073
Ceniki zastoj

„Slovenska Straža“ v Ljubljani želi imeti v vsaki
občini po vsem
Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodelo-
val pri „Ljudskem zavarovanju“. Zagotovljen je
dober in trajen zaslužek. Ponudbe pod „Ljudsko
zavarovanje na Slovensko Stražo v Ljubljani.“

**Najvarnejše in najugodnejše
se naloži denar v**

4 1/2 %

popilarno varnih
zastavnih listih
in komunalnih
zaoblžnicah

Kranjske deželne banke v Ljubljani
za katere jamči Kranjska dežela.
Koristi po
K 100, 200, 1000, 2000, 5000.

**Adolf Hauptmann-a nasled.
A. ZANKL SINOVI**

tvornica barv, lakov in firnežev
priporoča: 214

oljnat, suhe, emajlne in fasadne barve,
firnež kranjski, laki, mavec (Gyps) olje
za pode in stroje, karbolinej, čopiči itd.
Naslov zadostuje: A. Zankl sinovi, Ljub-
ljana. Cenik zastoj.

Potniki v Ameriko

kateri želijo dobro, poceni in zanesljivo
potovati, naj se obrnejo na

Simona Kmetetz-a
v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26.

Vsa pojasnila se dobe brezplačno.

Zadnji čas je,

3035

da naročite vzorce od sukna za moške, volne, flanele in porhanta za ženske obleke in bluze.

Vsakdo občuduje najino veliko zalogo, zares lepo, moderno blago in nizke cene.

Konkurenca se jezi, najino geslo pa ostane: „Majhen dobiček, a velik skupiček.“ Prepričajte se, saj ne stane nič, pri trdki:

Hedžet & Koritnik, Gorica, Primorsko.

Gospodinje!

Pozor!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanj, dokler niste poizkusile slovite, splošno znane, svetovne znamke

BLAIMSCHERNA

„UNIKUM“

MARGARINE

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejših govejih obistne tolišče z visoko pastirizirano smetano, ima torej največjo redilno vrednost in je resnično zdrav.

„UNIKUM“ ni umeten, nego najčistejši naravni izdelek.

„UNIKUM“ je cenejši od navadnega pres-

nega masla in zajamčeno mnogo izdatnejši ne o to.

Samo Blaimscheina „UNIKUM“ je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano.

Izdelovanje **Blaimscheina „UNIKUM“** je varovano s stalno državno kontrolo in je to razvidno na vsakem zavitku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej begati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za

pečenje praženje kuhanje maslen kruh

samo **Blaimscheina „UNIKUM“** margarino

Dobiva se povsod. — Poizkušnje gratis in franko.

Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.

Jaz vem

in tudi Vi morate vedeti, ako Vam je mar higiena Vašega telesa, da je v Vaši hiši nenehno desinfekcijsko sredstvo potrebno. Bolezni, ranitve, opečenine se pri-
peto pogosto, za desinfekcijo ob bolniški postelji, za antiseptično obvezo r. n. oteklin,
za stalno rabo pri vsaki vrsti desinfekciji in za odstranitev zopernega duha, je najboljši
znanstveno pogosto preiskuhani in po vsem svetu sedanjega časa najboljši desinfek-
cijski pomoček znani

LYSOFORM

ker učinkuje hitro in zanesljivo, ga brez nevarnosti lahko vsakdo rabi, prijetno aroma-
tično diši, kožo ne draži (kakor druga desinfekcijska sredstva) in je naposled prav
cenjeno, ga priporočajo skoro vsi zdravniki in v vsaki hiši radi rabijo. V originalnih
steklenicah (zelena steklo) z navodilom vred se dobiva po 80 vinarjev steklenica
s 100 grammi po vseh lekarnah in drogerijah monarhije.

Poučite, da Lysiform slab duh in po hitro in zanesljivo odstrani.
dobite zastoj od kemika Hubmanna, referenta „Lysiformwerke“ na Dunaju, XX.,
Petraschgasse 4. 208

Ste že
pokusili kavo
s Franckovo perl-ržjo,
znamka :Perlro: ? Ona
ugaja tudi brez
zrnate kave.

Tovarna v Zagrebu.

Naročajte sobotnega „Slovenca“!

Kupujem

3757

HRASTOV LES

debla in deske 3 cm debele, vse v dol-
žini od 2 m naprej. — Obrniti se je na
V. Scagnetti, parketna tovarna in
parna žaga v Ljubljani.

Žima za modroce

higijenična, tudi po dolgotrajnem rabljenju vedno prijetno
mečka: 3 delni veliki modroci, 85 cm široki, 200 cm dolgi
K 15—, 20—, 30—, 40—, zelo fini K 54.

Za penzionate in uprave za neveste.

D. Schnurmacher, Taus 246 Češko

Vzorec blaga za modroce in ceniki brezplačno!
Razpošilja se proti povzetju franko.

ZASTONJ

dobi vsak pri naročbi 1 poš-
nega zavoja po 5 kilogramov

Richter-jeve zdravilne ržene kave

3113 (10)

len uporaben predmet iz niklja, alu-
minija itd. kot košaro za kruh, dozo,
lonček, tintnik, album, svečnik itd.
1 poštni zavoja franko po povzetju
K 4—, brez namečka K 340. —
Pred Božičem na željo za božično
drevesce angela z zvončkom ali kak
drug okrasek, pupe in razne igrače.

KAROL RICHTER, Lewin 45, Češko.

Najboljša in najcenejša postrožba za drogerije,
kemikalije, medicinska zelišča, tudi po Kneippu,
ribje olje, toaletne predmete, fotografske aparate
in potrebščine, sredstva za desinfekcijo. Velika
zaloga najfinjšega konjaka in rum.

Oblastveno koncesirana oddaja strupov.

Za živinorejce: pospešeno pripraviljivo:
grenka sol, dvojna sol, so-
liter, ocean, kolnož, krmilno apno itd. — Vnanja
naročila se izvršujejo točno in solbno.

Drogerija Anton Kanc,

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Kupuje po najvišji ceni razna zelišča (rože), cvetje,
korenine, arome, skorje itd. Čisti zastoj.

NAPAKA

mnogih bolnikov je, da molče prenašajo svojo
bolezen in tarnajo, kako jo s primernim sred-
stvom odstraniti. Proti revmatizmu, protinu,
nevralgiji in ozeblini rabimo z gotovim uspehom
zdravniško priporočeni

CONTRHEUMAN

ki je vedno zanesljivo sredstvo,
za hitro pomiritev in ozdravljenje, za
splahnitev oteklin in zopetno pridobitev
pregibnosti členkov in odstranitev utri-
panja učinkuje presenetljivo, zanesljivo
za vribavanje, masažo ali obkladke.

1 pušica 1 krono.

**Izdelovalnica in glavna zaloga v
lekarni B. FRAGNER-ja**
c. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA III., št. 203.

Pri naprej plačila K 150 se pošlje 1 pušica franko

Poror na ime izdelke in izdelovalca!
ZALOGA V LEKARNAH

V Ljubljani: Rih. Sušnik, Jos. Čizmař,
dr. G. Piccoli. 3117

Manufakturna (qvantna) trgovina

Pri Miklavžu

Medena ulica (trgovina) Ljubljana

je bila vsled obilega obiska primorana prostore izdatno povečati. Tukaj najdete sedaj zelo svitlo in zračno trgovino, bogato založeno z najnovejšim blagom. Kupi se zanesljivo dobro, ker se ne precepi. Za jesen in zimo se vpelejo na zahtevo mojih častitih odjemalcev tudi izgotovljene obleke in suknje za moške in dečke, pelerine in dežni plašči kakor tudi suknene in plišaste vrhne jopice za ženske. Blagovollite iz prijaznosti med znanice razglasiti. Jesensko in zimsko blago je dobro odbrano in že v veliki množini prihaja.

Veliko zalogo in ugodne cene najdete pri nakupu blaga za obleke

pri

R. MIKLAUC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Ustanovno
leto 1869.

Izgotovljene obleke in suknje

za moške in dečke,

ženske suknene in plišaste vrhne jopice

kakor tudi velika zaloga suknene blaga za moške in ženske obleke, perilno blago, pletene srajce hlače in nogavice, vse vrste rute in šerpe dobite v veliki izbiri v Ljubljani v trgovini

Pri Škofu

katera ima sedaj svoje prostore v Kordinovi hiši zraven škofije ali nasproti gostilne „pri Sokolu“.

Pred Škofijo št. 3

Tukaj se cenjeni odjemalci dobro postrežejo ter se ne precepi.

Na sadnem trgu ni več moja trgovina torej pazite na sliko „škofa“, ki visi pri moji trgovini zraven škofije.

Št. 1038. 14kar zlato K 15.—
Št. 1038. Novo zlato K 6.40
Št. 1064. Zlato na srebro K 2.70

Št. 1046. 14 karat zlato K 9.—
Št. 1046. Novo zlato K 4.70
Št. 1068. Zlato na srebro K 2.50

Kesal

se je dosedaj še vsak, ki je kupil uro, zlatnino in srebrnino, predno je videl velezanimivni in bogato ilustrirani cenik

H. Suttnerja

v Ljubljani, Mesni trg št. 25

ker se je mori prepričati, da se dobi tam res dobro tpežno in okusno blago po nizki ceni. Zahtevajte toraj predno se odločite za kak nakup cenik, ki se Vam dopslje tako, postnine prosto.

H. Suttner

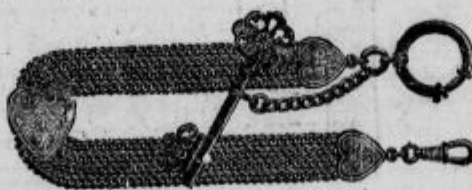
Ljubljana

Mesni trg št. 25

Največja eksportna ivrdka ur, zlatnine in srebrnine.

Lastna protokolirana tovarna ur v Sveci.

Tovarniška znamka

„IKO“

Št. 873.	Nikelnasta verižica z obeskom	K 2.20
Št. 854.	Srebrna verižica s srcem trivrstna	5.70
Št. 854.	„ „ „ 4 vrstna	7.50
Št. 854.	„ „ „ 5 „	9.—
Št. 853.	„ „ „ s šestimi srci	12.20
Št. 853.	„ „ „ 6 vrstna	15.80
Št. 861.	„ „ „ 8 „	26.—
Št. 860.	„ „ „ 16 „	42.—

Zastoni

dobi vsakdo

H. Suttnerjev

velezanimivni in bogato ilustrirani cenik za ure, zlatnino in srebrnino, kdor žrtvuje

5 vinarjev

za dopisnico na trdsko

H. Suttner

v Ljubljani, Mesni trg št. 25.

Predno se odločite za nakup ur, zlatnine in srebrnine zahtevajte cenik.

Št. 1109. 14-kar. zlato e opal-kam. K 9.70

Št. 1149. Srebrna broška K 1.50

Zlato na srebro K 3.—

Št. 746. K 13.50

Št. 523. K 12.50

Št. 748. Srebrna cil-rem., z dvojnimi pokrovi, tpežno kolesje na 6 kamnov, K 13.50
Št. 523. Srebrna anker-rem., Roskopf. z dvojnimi pokrovi, tpežno kolesje, K 12.50

Št. 720. K 9.70
Št. 723. K 11.70

Št. 735. K 13.

Št. 735. K 13.—
Št. 736. K 13.70

Št. 735. Srebrna cil-rem., z močnimi pokrovi, fince kolesje, na 6 kamnov, K 13.—
Št. 723. Jednaka nekoliko večja K 11.70
Št. 736. Jednaka nekoliko večja z zlatnim obročkom, K 13.70
Št. 720. Srebrna cil-rem., z navadnim kolesjem, brez okraska, K 9.70